

**PRZEWODNIK W ZAKRESIE PROMOCJI
PROJEKTÓW FINANSOWANYCH W RAMACH
PROGRAMU OPERACYJNEGO INNOWACYJNA
GOSPODARKA, 2007 – 2013
DLA BENEFICJENTÓW I INSTYTUCJI
ZAANGAŻOWANYCH WE WDRAŻANIU
PROGRAMU**

Warszawa, grudzień 2012

Spis treści:

1.	Wstęp.....	3
2.	Wykaz stosowanych skrótów i terminów.....	5
3.	Podstawy formalno – prawne działań informacyjno – promocyjnych w latach 2007 - 2013.....	5
3.1	Uwarunkowania prawne.....	5
3.2	Obowiązki IZ, IP i IW.....	7
3.3	Obowiązki beneficjentów	8
4.	W jaki sposób właściwie oznaczyć projekt?.....	11
4.1	Zasady ogólne	11
4.2	Znakowanie projektów	13
4.2.1	Na poziomie beneficjenta.....	13
4.2.2	Na poziomie IZ, IP i IW	16
5.	Narzędzia informacji i promocji	19
5.1	Na poziomie beneficjentów	20
5.2	Na poziomie IZ, IP, IW	22
5.3	Przykłady oznakowania projektu za pomocą wybranych narzędzi promocji ..	27
5.3.1	Naklejki/plakietki/tabliczki informacyjne	27
5.3.2	Tablice informacyjne i pamiętnikowe	28
5.3.3	Internetowe narzędzia promocji	35
5.3.4	Spotkania informacyjne, konferencje, szkolenia	37
5.3.5	Publikacje, gadaniny, spoty radiowe i telewizyjne.....	37
6.	Znakowanie projektu w językach obcych	42
7.	Koszty promocji projektu.....	42
7.	Spis załączników:.....	45
Załącznik nr 1	Logotyp PO IG – czyli podstawowy znak graficzny	45
Załącznik nr 2	Kolorystyka głównego znaku graficznego i znaku PO IG	46
Załącznik nr 3	Logo PO IG - warianty znaku graficznego.....	49
Załącznik nr 4	Pole znaku graficznego.....	51
Załącznik nr 5	Zestawienie znaku z innymi logo	52
Załącznik nr 6	Logo Unii Europejskiej – budowa, kolorystyka, warianty, zestawienie i zasady stosowania znaku graficznego	54

1. Wstęp

Drogi beneficjencie

Przewodnik w zakresie promocji projektów finansowanych z Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007 – 2013 (PO IG) to dokument o charakterze informacyjnym, skierowany do beneficjentów Programu Innowacyjna Gospodarka oraz wszystkich instytucji uczestniczących w systemie zarządzania PO IG, który ma na celu przybliżenie i uporządkowanie informacji na temat obowiązków informacyjnych i promocyjnych, które na te podmioty nakłada Komisja Europejska oraz zaleceń rekomendowanych przez Instytucję Zarządzającą Programem.

Przewodnik bazuje na dokumentach wspólnotowych odnoszących się bezpośrednio do obowiązków w zakresie działań informacyjno – promocyjnych, ale także pośrednio dotyczących tej tematyki, oraz dokumentach i strategiach krajowych, dotyczących Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia oraz PO IG.

Beneficjenci projektu unijnego realizowanego w ramach PO IG muszą pamiętać o wielu różnych obowiązkach w zakresie szeregu aspektów zarządzania projektem i jego wdrożeniu. Jednym z takich istotnych aspektów jest właśnie właściwa informacja i promocja projektu „unijnego” przez beneficjenta realizującego ten projekt lub działania, priorytetu czy całego Programu przez odpowiednią instytucję.

Z tego względu, obok prawnych rozwiązań unijnych, które nakładają na uczestników systemu realizacji PO IG określone obowiązki promocyjne i informacyjne, istnieje szereg dokumentów krajowych. Są to: *Wytyczne Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie informacji i promocji*, *Strategia komunikacji Funduszy Europejskich w Polsce w ramach Narodowej Strategii Spójności na lata 2007-2013*, *Plan komunikacji Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007-2013* oraz *Roczny plan działań informacyjnych i promocyjnych Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka na dany rok kalendarzowy*, które generalnie adresowane są do instytucji, odpowiedzialnych za wdrażanie poszczególnych działań /priorytetów, ale także pośrednio do beneficjentów.

Beneficjenci projektów unijnych dowiadują się o swoich obowiązkach w zakresie informacji i promocji najczęściej z umowy o dofinansowanie projektu.

Dlatego też, przygotowujemy niniejszy przewodnik chcąc dać wszystkim potencjalnym i faktycznym beneficjentom „kompilację wiedzy” na temat informacji i promocji projektów, dzięki której sprawy te będą bardziej zrozumiałe i w łatwiejszy sposób realizowane.

Zapisy zawarte w tym dokumencie mają zastosowanie w stosunku do projektów realizowanych w ramach PO IG, jak również wszystkich działań towarzyszących, mających za zadanie informowanie o projekcie. Obowiązek informowania o współfinansowaniu projektu ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego dotyczy wszystkich operacji (tj. pojedynczego projektu lub grupy projektów) realizowanych w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka. Obowiązek ten ciąży na beneficjentach projektów niezależnie od trybu ich wyboru, tj. projektów konkursowych, systemowych i indywidualnych, a także wszelkich działań realizowanych w ramach Pomocy Technicznej Programu.

Główne zasady prowadzenia działań informacyjnych i promocyjnych, które kierują się wszystkie instytucje w latach 2007 – 2013 uczestniczące we wdrażaniu programów

operacyjnych, jest wspólny system identyfikacji wizualnej. Polega on na stosowaniu wymaganych przepisami unijnymi oznaczeń wizualnych projektów realizowanych w ramach Programu Operacyjnego, co zostało szerzej zaprezentowane w kolejnych rozdziałach. Ponadto IZ opracowała zestaw praktycznych zaleceń, mających na celu podniesienie jakości i skuteczności prowadzonych działań informacyjno-promocyjnych oraz wzmocnienie przekazu na temat dostępnego wsparcia z Funduszy Europejskich oraz jego efektów. Zalecenia te stanowią dla indywidualnych beneficjentów projektu otwarty katalog możliwości do wyboru narzędzi oraz sposobów wypełniania obowiązków w zakresie informacji i promocji projektu, które wynikają z zapisów umowy o dofinansowanie projektu, a których podstawą są rozporządzenia Komisji Europejskiej (KE).

Niniejszy przewodnik składa się z części ogólnej oraz uzupełnienia (dodatku), który znajduje się w załącznikach zawierających szczegółowe wytyczne w zakresie graficznego znakowania, przydatne w szczególności specjalistom w zakresie grafiki, którzy z pewnością będą brali udział w pracach nad tworzeniem dla beneficjentów szeregu materiałów służących znakowaniu produktów projektu.

Jeżeli informacje zawarte w przewodniku należy uzupełnić, a określonych informacji w nim brakuje, prosimy o napisanie do nas: po-ig@mrr.gov.pl.

*Departament Zarządzania Programami Konkurencyjnymi i Innowacyjnymi
Ministerstwo Rozwoju Regionalnego*

2. Wykaz stosowanych skrótów i terminów

UE	Unia Europejska
KE	Komisja Europejska
EFRR	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
PO IG	Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka, 2007 – 2013
IZ	Instytucja Zarządzająca
IP	Instytucja Pośrednicząca
IW (IP II)	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia)

3. Podstawy formalno – prawne działań informacyjno – promocyjnych w latach 2007 - 2013

3.1 Uwarunkowania prawne

Wszelkie działania w zakresie informacji i promocji w Programie powinny być prowadzone zgodnie z przepisami unijnymi oraz krajowymi. Poniżej wymieniono podstawowe akty prawne określające obowiązki instytucji informacyjno – promocyjnych zaangażowanych w działania współfinansowane z funduszy unijnych oraz wskazano dokumenty, które precyzują zasady prowadzenia tych działań w ramach PO IG.

Rozporządzenie ogólne - Rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające ogólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 (Dz. Urz. WE L210 z 31.07.2006). Rozporządzenie określa obowiązki prowadzenia działań informacyjnych i promocyjnych państwa członkowskiego oraz instytucji zarządzających programami operacyjnymi.

Rozporządzenie wykonawcze - Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. WE L371 z 27.12.2006). Rozporządzenie to, w stosunku do rozporządzenia ogólnego, daje bardziej konkretne wytyczne, określając obowiązki w zakresie informacji i promocji instytucji zarządzających programami w odniesieniu do trzech najważniejszych grup docelowych: potencjalnych beneficjentów, beneficjentów oraz opinii społecznej. Rozporządzenie określa również obowiązki spoczywające na kadym beneficjencie, który realizuje projekty z udziałem środków unijnych.

Rozporządzenie 846/2009 – Rozporządzenie Komisji (WE) nr 846/2009 z dnia 1 września 2009 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1828/2006 (Dz. Urz. WE L250 z 23.09.2009). Rozporządzenie to wprowadza zmiany w zakresie art. 8 oraz 9 rozporządzenia wykonawczego. Istotnie skutkujące zmiany dotyczą możliwości zastosowania innego środka promocji, w przypadku gdy zamieszczenie tablicy pamiątkowej na ścianie trwałe dla projektu, wobec którego istnieje taki wymóg, nie jest możliwe.

Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju - określa podmioty prowadzące politykę rozwoju, tryb współpracy między nimi, podstawowe

instrumenty służące realizacji tej polityki oraz wskazuje źródła ich finansowania. Regulacja jest niezbędna m.in. do realizacji programów operacyjnych, które są współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w perspektywie finansowej 2007-2013. Wskazuje ona również na obowiązek zapewnienia właściwej promocji i informowania o programie operacyjnym.

Wytyczne Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie informacji i promocji – wytyczne przyjęte przez Ministra Rozwoju Regionalnego w dniu 13 sierpnia 2007 r., obowiązujące od 5 października 2007 roku. Określają podstawowe zasady prowadzenia i koordynowania działań informacyjnych i promocyjnych.

Strategia komunikacji Funduszy Europejskich w Polsce w ramach Narodowej Strategii Spójności na lata 2007-2013, która ustala podstawowe zasady prowadzenia działań informacyjnych i promocyjnych na potrzeby m.in. krajowych i regionalnych programów operacyjnych.

Plan komunikacji PO IG, 2007 – 2013 - dokument przygotowywany przez Instytucję Zarządzającą przy współpracy z Instytucjami Pośredniczącymi i Wdrażającymi. Celem Planu komunikacji jest efektywne prowadzenie działań informacyjno-promocyjnych i szkoleniowych przyczyniających się do stworzenia pozytywnego obrazu Funduszy Europejskich dla jednostek naukowych, przedsiębiorców, administracji oraz skutecznego poinformowania potencjalnych beneficjentów o dostępnym wsparciu i jego przeznaczeniu.

Wyżej wymienione dokumenty stanowią ramy formalno – prawne regulujące zasady prowadzenia działań informacyjno – promocyjnych przez podmioty realizujące działania współfinansowane z funduszy unijnych, skierowanych do ogółu społeczeństwa, beneficjentów oraz potencjalnych beneficjentów Programu.

Wszystkie wspomniane wyżej dokumenty dostępne są do pobrania ze stron internetowych Ministerstwa Rozwoju Regionalnego lub ze strony Komisji Europejskiej:

- Rozporządzenie ogólne oraz rozporządzenie wykonawcze dostępne jest na stronie <http://www.mrr.gov.pl> pod zakładką *Rozwój regionalny*, dalej podzakładką *Polityka spójności*, a następnie *Polityka spójności 2007-2013*.

Pełna wersja dostępna do strony wygląda następująco:

http://www.mrr.gov.pl/rozwoj_regionalny/polityka_spojnosci/polityka_spojnosci_2007_2013/dokumenty/strony/dokumenty_i_akty_prawne_2007_2013.aspx

- Rozporządzenie 846/2009 dostępne jest na stronie Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej, pod poniższym adresem:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:250:0001:0062:PL:PDF>

- Ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju dostępna jest na stronie <http://www.mrr.gov.pl>, pod zakładką *Ministerstwo*, dalej podzakładką *Prawo*, a następnie *Obowiązujące prawo 2007 – 2013*. Pełna wersja dostępna do dokumentu wygląda następująco:

http://www.mrr.gov.pl/ministerstwo/prawo/obowiazujace_prawo/strony/lista.aspx

- Wytyczne oraz Strategia komunikacji dostępne są na stronie internetowej <http://www.funduszeuropejskie.gov.pl>, w zakładce zlokalizowanej u szczytu strony pod nazwą *Zasady promocji FE*, a dalej w podzakładce *Dokumenty*. Pełna wersja dostępna do strony wygląda następująco:

- Plan komunikacji PO IG dostępny jest na stronie internetowej <http://www.poig.gov.pl> w zakładce zlokalizowanej u szczytu strony pn. *Zasady promocji*, a następnie podzakładka *Dokumenty*.

3.2 Obowiązki IZ, IP i IW

Obowiązki instytucji zaangażowanych w zarządzanie PO IG i jego wdrażanie wynikają ze wszystkich wyżej wskazanych aktów prawnych oraz dokumentów, które precyzują w sposób bardziej szczegółowy zapisy dotyczące obowiązków promowania Programu i informowania o nim przez te instytucje.

Celem tych działań jest przede wszystkim podniesienie poziomu wiadomości i wiedzy społeczeństwa na temat PO IG, jak również odpowiednie przygotowanie, pod względem merytorycznym i formalnym, beneficjentów do korzystania ze wsparcia oferowanego w ramach PO IG.

Instytucja Zarządzająca PO IG pełni funkcję koordynatora w zakresie działań promocyjno-informacyjnych i szkoleniowych, delegując, zgodnie z art. 27 ust.1, pkt 8 *Ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju*, cz. zada do IP i IW. Zakres odpowiedzialności IZ obejmuje w szczególności:

1. realizację działań informacyjnych i promocyjnych na poziomie Programu, adresowanych przede wszystkim do ogółu społeczeństwa, w tym przeprowadzenie kampanii promocyjno-informacyjnej powiązanej z uruchomieniem Programu,
2. monitorowanie i kontrolowanie wypełniania obowiązków informacyjnych i promocyjnych przez IP i IW,
3. zapewnienie szerokiego dostępu do aktualnych informacji na temat postępu wdrażania Programu, udostępniając je co najmniej na stronie internetowej powiązanej z PO IG,
4. zapewnienie publikacji materiałów dotyczących PO IG, w szczególności Programu Operacyjnego, uszczegółowienia Programu, sprawozdań z realizacji PO IG i raportów (w ramach sprawozdań w zakresie postępów z wdrażania Programu) z realizacji działań informacyjno-promocyjnych, wytycznych dla beneficjentów, folderów, ulotek,
5. zapewnienie dystrybucji w/w materiałów drukowanych, przede wszystkim do punktów informacyjnych,
6. organizację spotkań informacyjnych dla IP i IW, konferencji (także ogólnopolskich) i konsultacji dotyczących PO IG.

Instytucje Pośredniczące i Instytucje Wdrażające prowadzą działania informacyjne adresowane bezpośrednio do beneficjentów PO IG. Instytucje realizujące projekty systemowe lub indywidualne projekty kluczowe w ramach PO IG są zobowiązane informować społeczeństwo i potencjalnych odbiorców ostatecznej pomocy o swoich działaniach.

Zakres odpowiedzialności IP i IW obejmuje w szczególności:

1. realizację działań informacyjnych i promocyjnych na poziomie osi priorytetowych oraz działań (według kompetencji),
2. zapewnienie pakietu informacji beneficjentom na temat:
  - kategorii działań, w ramach których mogą ubiegać się o wsparcie,
  - warunków, jakie muszą spełnić, by kwalifikować się do wsparcia unijnego,
  - kryteriów wyboru projektów,

- procedur związanych z przygotowaniem, oceną i wyborem projektów oraz ich kontrolą,
  - punktów informacyjnych, udzielających informacji na temat Programu,
3. opracowanie i dystrybucja publikacji oraz innych materiałów informacyjnych skierowanych bezpośrednio do beneficjentów PO IG, w szczególności wzory wniosków i inne dokumenty niezbędne do ubiegania się o środki w ramach poszczególnych działań i priorytetów, podręczniki dla wnioskodawców oraz broszury informacyjne, informatory, ulotki, płyty CD, itp.,
  4. opracowanie i dystrybucja materiałów promocyjnych na potrzeby realizacji działań informacyjnych,
  5. prowadzenie strony/zakładki internetowej w ramach własnego portalu, na którym udostępniane są informacje dotyczące priorytetów/działania,
  6. aktywne uczestnictwo w konferencjach i spotkaniach organizowanych przez IZ, m.in. poprzez zapewnienie prelegentów w zakresie realizowanych priorytetów/działania,
  7. realizacja własnych kampanii informacyjno – promocyjnych, promujących priorytety/działania PO IG,
  8. uczestnictwo w targach branżowych, jako kluczowy wystawca i organizator szeregu prezentacji i modułów tematycznych,
  9. monitorowanie i kontrolowanie beneficjentów pod kątem wypełniania przez nich obowiązków związanych z informacją i promocją projektu.

3.3 Obowiązki beneficjentów

Obowiązki beneficjentów wynikają przede wszystkim z *artykułów 8 i 9 Rozporządzenia wykonawczego Komisji Europejskiej*. Zgodnie z nimi beneficjenci mają obowiązek:

- informowania opinii publicznej o pomocy otrzymanej z funduszy unijnych;
- umieszczania w każdym miejscu realizacji projektu, w trakcie jego trwania tablic informacyjnych, jeżeli całkowity wkład publiczny przeznaczony na realizację projektu dotyczącego finansowania robót infrastrukturalnych lub budowlanych przekracza 500 000 Euro.
- umieszczania - po zakończeniu realizacji projektu (nie później niż 6 miesięcy od dnia zakończenia projektu) na stałe widocznych i dużych wymiarów tablic pamiątkowych, jeżeli całkowity wkład publiczny przeznaczony na realizację projektu dotyczącego zakupu środków trwałych lub finansowania robót infrastrukturalnych lub budowlanych przekracza 500 000 Euro.
- znakowania dokumentacji i dokumentów odnoszących się do projektu. Szczegółowe informacje oraz przykłady proponowanych wizualizacji zawarte zostały w rozdziale 5

Podkreślić należy, iż obowiązki w zakresie tablic informacyjnych i pamiątkowych dotyczą projektów, dla których warunków kwotowy (dot. wkładu publicznego) oraz przedmiotowy (dot. rodzaju projektu) zostały spełnione.

Tablica zawiera co najmniej następujące informacje:

- rodzaj i tytuł projektu,

- logo¹ Unii Europejskiej,
- odniesienie do funduszu, z którego dofinansowany jest projekt (dla PO IG b dzie to „Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego”),
- hasło określone przez Instytucję Zarządzającą PO IG (do wyboru dwa hasła: „Fundusze Europejskie - dla rozwoju innowacyjnej gospodarki”, „Dotacje na innowacje”), najlepiej wraz z wyrażeniem „Inwestujemy w wasz przyszłość”. (hasło uzupełniające)

Informacje określone wyżej powinny zajmować co najmniej 25% całkowitej powierzchni tablicy.

Obowiązek zamieszczania odniesienia do funduszu oraz hasła określonego przez Instytucję Zarządzającą nie dotyczy małych produktów projektu lub materiałów, których wymiary lub technika wykonania uniemożliwiają czytelne zamieszczenie takich informacji.

Dodatkowo obowiązki beneficjentów w zakresie informacji i promocji określone są w umowach o dofinansowanie projektu podpisywanych z instytucjami, które pełni rolę IP lub IW dla działania, w ramach którego projekt uzyskał dofinansowanie. Zapisy umowy o dofinansowanie zobowiązują beneficjenta do ich przestrzegania i muszą podlegać weryfikacji w zakresie ich stosowania podczas kontroli projektu.

Z punktu widzenia beneficjentów projektów współfinansowanych w ramach PO IG wiążącymi dokumentami w zakresie informacji i promocji są:

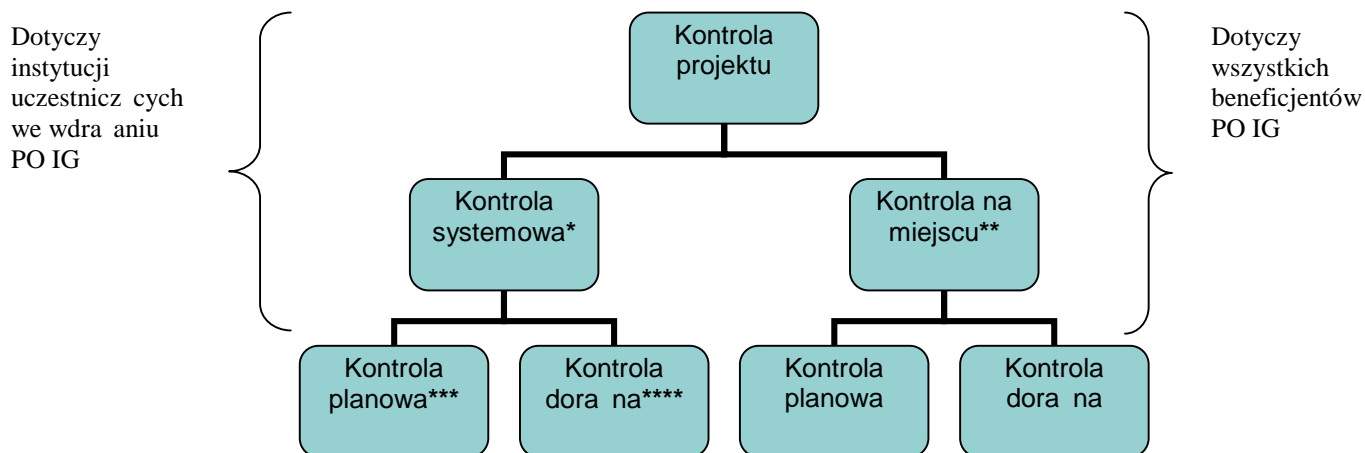
- Rozporządzenie wykonawcze KE;
- Umowa o dofinansowanie projektu.

W przypadku, gdy projekt realizowany jest przez konsorcjum, upewnić należy się z kim podpisana została umowa o dofinansowanie projektu. Jeżeli umowa została podpisana z konsorcjum, to obowiązki dotyczące informacji i promocji projektu dotyczą w równej mierze wszystkich jego członków. Jeżeli z kolei umowę o dofinansowanie projektu podpisał tzw. lider konsorcjum, natomiast projekt jest realizowany przez całe konsorcjum (przez wszystkich jego członków/partnerów), to za zapewnienie przestrzegania obowiązków w zakresie informacji i promocji dla całego projektu we wszystkich miejscach jego realizacji, odpowiedzialny jest lider konsorcjum (jako beneficjent i tym samym stroną umowy o dofinansowanie). Podsumowując zatem: jeżeli projekt jest realizowany również przez partnerów konsorcjum w różnych lokalizacjach, to w nich również beneficjent musi zapewnić promocję projektu. Lider konsorcjum może przykładowo w umowach zawieranych z partnerami konsorcjum, zobowiązać wszystkich partnerów do promocji projektu. Jednak pamiętajcie, iż to beneficjent (a zatem podmiot, który podpisał umowę o dofinansowanie) będzie odpowiadał za właściwe ich przestrzeganie.

---

¹ Logo - graficzny znak towarowy spełniający rolę marketingową a jednocześnie nie informacyjną, poprzez skrótowe, ale łatwo zauważalne i łatwo zapamiętywane przedstawienie symbolu firmy, instytucji, organizacji, lub tego (np. flaga Unii Europejskiej) jakiejś idei, pomysłu, ale także mogące spełniać rolę jako charakterystyczne oznaczenie czegoś, czyli spełniające rolę znaku informacyjnego.

Jak już wspomniano powyżej, wypełnienie zobowiązań za w zakresie promocji projektu będzie weryfikowane w drodze kontroli na miejscu realizacji projektu. Rodzaje kontroli przedstawia poniższy rysunek.

Jeżeli w wyniku kontroli stwierdzone zostaną uchybienia lub nieprawidłowości w zakresie obowiązków dotyczących informacji i promocji, wówczas może dojść do konieczności zwrotu całości lub części dofinansowania (w przypadku niewywiązywania się w pełni z obowiązku promocji projektu) lub w przypadku, gdy beneficjent w ogóle nie promuje projektu, **umowa o dofinansowanie może zostać rozwiązana**. W praktyce jednak wykryte w czasie kontroli przypadki niewywiązywania się z obowiązku promocji stanowią podstawę do sformułowania zaleceń pokontrolnych i najczęściej są przez beneficjentów uzupełniane. Kontrolerzy, podczas kontroli będą weryfikowali, czy beneficjenci wypełniają obowiązki wynikające z umowy o dofinansowanie oraz rozporządzenia unijnych, przytoczonych na wstępie *Przewodnika*.

*Kontrola systemowa to kontrola wykonywana przez instytucję nadrzędną w instytucji podległej w zakresie powierzonych do realizacji zadań na podstawie zawartego porozumienia lub umowy. **Ten typ kontroli dotyczy IZ, IP i IW (np. IZ prowadzi kontrole w IP i IW, zaś IP w podległych IW).**

Kontrola projektów na miejscu – kontrola przeprowadzana przez IW, IP, IZ lub inne uprawnione krajowe lub wspólnotowe instytucje kontrolujące (np. Komisja Europejska, Europejski Trybunał Obrachunkowy, Urząd Kontroli Skarbowej, Ministerstwo Finansów) w zakresie realizacji projektu przez beneficjenta na podstawie umowy o dofinansowanie projektu, w miejscu realizacji projektu, w siedzibie beneficjenta, mając na celu ustalenie, czy projekt jest rzeczywiście realizowany lub wykonany, a wydatki poniesione należyte udokumentowane. Kontrola projektów na miejscu dotyczy wszystkich typów projektów, w tym projektów systemowych oraz projektów kluczowych. Kontrola projektów na miejscu może mieć miejsce przed podpisaniem umowy o dofinansowanie (tzw. kontrola ex ante projektu), w trakcie jego realizacji oraz po zakończeniu realizacji projektu. **Ten typ kontroli dotyczy beneficjentów projektu.

***Kontrola planowa - kontrola przeprowadzona na podstawie zatwierdzonego rocznego planu kontroli danej instytucji.

****Kontrola doraźna - kontrola przeprowadzona poza planem kontroli w wyniku otrzymania przez instytucję przekazanej informacji o podejrzeniu powstania nieprawidłowości w realizacji projektu lub w funkcjonowaniu systemu zarządzania i kontroli.

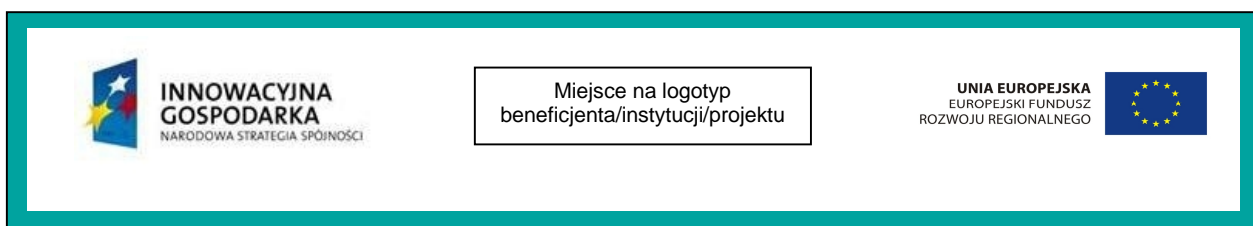
4. W jaki sposób włą ciwie oznaczy projekt?

4.1 Zasady ogólne

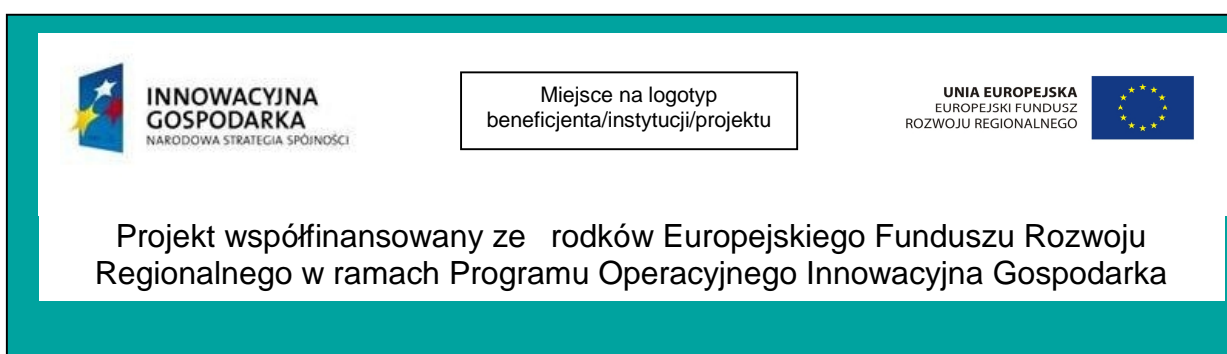
Zarówno beneficjenci projektów współfinansowanych ze środków unijnych, jak również instytucje zaangażowane we wdrażanie PO IG, są zobowiązani do poinformowania o tym fakcie społeczeństwa. Informacja o tym, że projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego musi być widoczna i czytelna oraz umieszczona na tzw. produkcie projektu, np. maszynie, urządzeniu, aparaturze, budynku, materiale, ulotce itp., w szczególności jeżeli został on zakupiony/zmodernizowany/wytworzony ze środków finansowanych PO IG.

Przez informację o współfinansowaniu projektu rozumie się informację o współfinansowaniu przez Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, wraz z logo Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka oraz logo Unii Europejskiej. Graficzne przedstawienie informacji o współfinansowaniu to zamieszczenie na produkcie projektu logo PO IG i logo UE z tzw. odwołaniem słownym do UE oraz EFRR (podpisem słownym przy flagie UE "Unia Europejska. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego"), zgodnie z poniższym rysunkiem.

Na stronie internetowej PO IG, w zakładce *Zasady promocji* (a następnie w podzakładce *Logo*), udostępniono do pobrania niezbędne logo do oznaczania projektów, a także ich znaki w formacie .cdr.

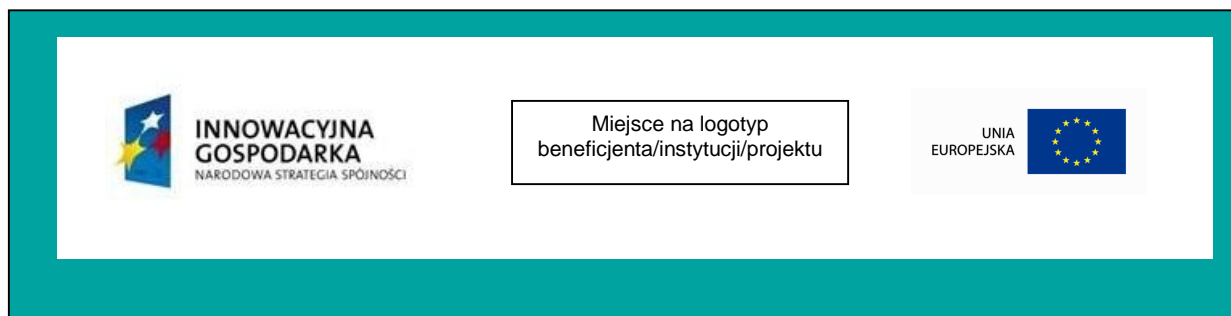

Pod informacjami tymi może się znaleźć dodatkowo podpis o „współfinansowaniu przez Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego”, jednak nie jest to bezwzględny obowiązek, lecz opcjonalna forma informowania o współfinansowaniu.

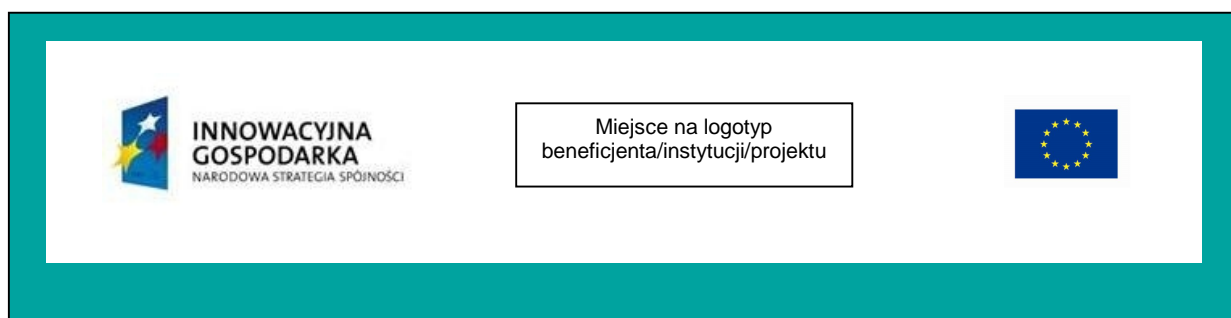

W przypadku produktów projektu o małych wymiarach, dla których technicznie nie ma możliwości zastosowania pełnego wariantu znakowania (logo PO IG i logo UE

z podpisem słownym "Unia Europejska. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego"), dopuszcza się oznakowanie za pomocą logo Programu oraz logo UE tylko z odwołaniem słownym do UE.

W skrajnych przypadkach, gdy produkt projektu jest mikrogabarytowy, bądź gdy technika wykonania uniemożliwia czytelne zamieszczenie odwołania słownego do Unii Europejskiej przy logo UE, dopuszcza się zamieszczenie logo UE bez odwoła słownych.

UWAGA: w przypadku, gdy beneficjentem projektu jest konsorcjum, to w ciągu znaków - w miejscu na logotyp beneficjenta - mogą znaleźć się logotypy konsorcjantów.

Nie zaleca się jednak zamieszczania więcej niż 2 logotypów w przestrzeni pomiędzy logo PO IG oraz logo UE, chyba, że wielkość produktu projektu umożliwi czytelne i widoczne ich zamieszczenie.

Pamiętać należy bowiem, iż priorytetem jest zachowanie odpowiedniej widoczności i przejrzystości informacji o współfinansowaniu.

IZ PO IG rekomenduje zatem w przypadkach, gdy konsorcjum jest wielopodmiotowe, zamieszczenie w ciągu znaków logo lidera konsorcjum, lub stworzenie logo projektu i zamieszczenie go w ciągu znaków.

4.2 Znakowanie projektów

4.2.1 Na poziomie beneficjenta

Rozporządzenie wykonawcze nr 1828/2006 KE określa obowiązek informowania opinii publicznej o pomocy otrzymanej z funduszy unijnych, nie podaje natomiast konkretnych narzędzi promowania (poza wspomnianymi wcześniej tablicami informacyjnymi i plakatami oraz dokumentacją).

Wychodząc naprzeciw potrzebie doprecyzowania tych zapisów, w oparciu o *Strategię komunikacji Funduszy Europejskich w Polsce w ramach Narodowej Strategii Spójności na lata 2007-2013*, proponujemy podział na znakowanie projektów poprzez użycie, jako kryterium głównego wielkości produktu projektu, który podlega obowiązkowi znakowania i informowania społeczeństwa o fakcie jego współfinansowania ze środków EFRR w ramach PO IG.

Produkty projektu o dużych gabarytach

Projekty, których produktem są obiekty, maszyny, urządzenia, materiały itp. o dużych gabarytach i których zakup bądź wykonanie jest dofinansowane ze środków EFRR w ramach PO IG, muszą zawierać obowiązkowo co najmniej:

- logo Unii Europejskiej z podpisem "Unia Europejska. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego",
- logo PO IG,
- hasło promocyjne PO IG (o którym wspomniano w rozdziale 3.3),
- opcjonalnie, jeżeli to możliwe: logo beneficjenta/institucji/projektu, informacji o współfinansowaniu projektu.

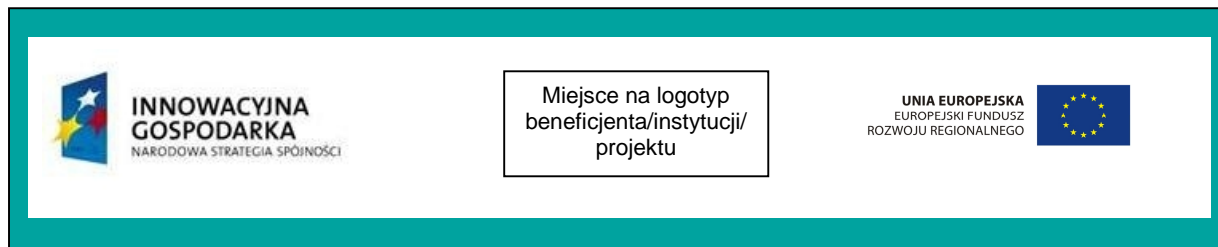
Przykładowy podział wybranych produktów projektu i elementów ich oznakowania prezentuje poniższa tabela.

Tabela 1. Przykłady produktów projektu o dużych gabarytach oraz elementy ich graficznej wizualizacji

Przykład produktu projektu	Znakowanie za pomocą elementów graficznej wizualizacji
1. Duże produkty projektu: a. budynki, b. maszyny i urządzenia o dużych gabarytach, c. aparatura o dużych gabarytach,	Produkty projektu będą zawierały: Obowiązkowo: 1. Logo PO IG 2. Logo Unii Europejskiej 3. Odwołanie słowne do Unii Europejskiej. 4. Odwołanie słowne do EFRR (pełna nazwa) 5. Hasło określone dla PO IG Opcjonalnie: 6. Logo beneficjenta/institucji/projektu 7. Podpis z informacją o współfinansowaniu projektu przez EFRR 8. Hasło uzupełniające

Powyższe przykłady znakowania wybranych produktów rozumiane są jako **wariant podstawowy**.

Przykłady oznaczenia produktów projektu:

Powyższe znaki graficzne (logo PO IG, logo UE i logo w przestrzeni pomiędzy tymi znakami) tworzą tzw. **ciąg znaków**, w obszarze którego zabrania się zamieszczania innych informacji (np. tekstu o współfinansowaniu projektu/produktu, hasła promocyjnego, tytułu projektu itp.).

Istotne uwagi:

- ✓ Hasło promocyjne określone przez Instytucję Zarządzającą dla PO IG jest umieszczane w dowolnym miejscu produktu projektu. Musi być jednak umieszczone poza ciągiem znaków. Zasada ta nie dotyczy tablic informacyjnych i pamietkówek, w przypadku których wskazano miejsce umieszczenia hasła promocyjnego (przykłady omówiono i pokazano w rozdziale 5.3.2).
- ✓ Informacja o współfinansowaniu projektu jest umieszczana w dowolnym miejscu produktu projektu. Musi być jednak umieszczona poza ciągiem znaków. Zasada ta nie dotyczy tablic informacyjnych i pamietkówek, w przypadku których w rozdziale 5.3.2 wskazano miejsce, w którym taka informacja powinna się znajdować.
- ✓ Treść informacji o współfinansowaniu może podlegać modyfikacji, rozwinieciu, np. jeżeli rezultatem realizacji projektu jest urządzenie, które zostało zakupione ze środków EFRR w ramach PO IG, informacja o współfinansowaniu może mieć następującą formę: „Zakup urządzenia (można zastąpić bezpośrednio konkretną nazwę lub typem urządzenia) współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka”.
- ✓ W przypadku, gdy do celu promocji projektu wykorzystujemy strony internetowe, multimedia (filmiki, prezentacje) dopuszczalne jest tworzenie i stosowanie animowanych wersji elementów wizualizacji. Przykładowo strony/podstrony internetowe czy prezentacje multimedialne poświęcone realizowanemu projektowi mogą zawierać animowane logo bądź całe ciągi znaków.

Produkty projektu o małych gabarytach

Projekty, których produkty posiadają stosunkowo niewielkie gabaryty, a których zakup bądź wykonanie jest dofinansowane ze środków EFRR w ramach PO IG, muszą zawierać co najmniej:

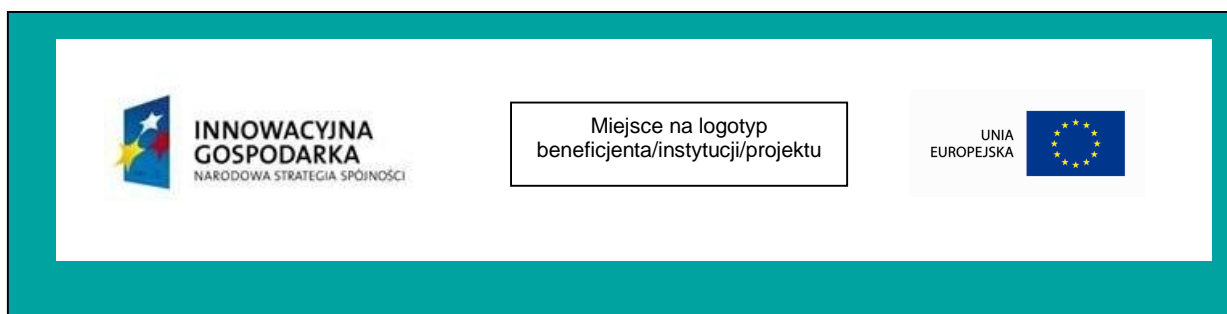
- logo Unii Europejskiej z podpisem „Unia Europejska”,
- logo PO IG,
- opcjonalnie, jeżeli to możliwe: logo beneficjenta/institucji/projektu.

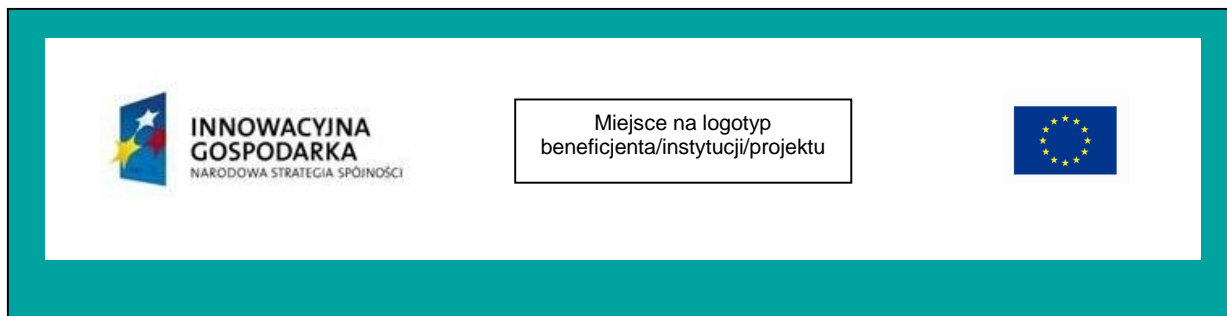
Wybór zastosowanego wariantu zależy od wielkości produktu, rodzaju i techniki jego wykonania, przy czym zaleca się stosowanie wariantu podstawowego w każdym przypadku, gdy warunki techniczne to umożliwiają.

Tabela 2. Przykłady produktów projektu o małych gabarytach oraz elementy ich graficznej wizualizacji

Przykład produktu	Znakowanie za pomocą elementów graficznej wizualizacji
1. Małe produkty: a. maszyny, urządzenia, aparatura itp. o niewielkich gabarytach	Produkty projektu muszą zawierać: Obowiązkowo: 1. Logo PO IG 2. Logo Unii Europejskiej 3. Odwołanie słowne do Unii Europejskiej (w bardzo wyjątkowych sytuacjach, gdy techniki wykonania uniemożliwiają czytelne zamieszczenie odwołania słownego, element ten nie jest obowiązkowy) Opcjonalnie: 4. Logo beneficjenta/institucji/projektu

Przykłady oznaczenia produktów projektu o małych gabarytach:

4.2.2 Na poziomie IZ, IP i IW

Obowiązek informowania o współfinansowaniu projektów i działań finansowanych ze środków EFRR ciąży również na instytucjach zaangażowanych w zarządzanie PO IG. Instytucje te obowiązują stosowanie przepisów zawartych w rozporządzeniach 1083/2006 oraz 1828/2006. Uszczegółowienia tych przepisów zawarte są dodatkowo w kilku dokumentach, które precyzyjniej określają obowiązki, sposoby i narzędzia promocji projektów i informowania o współfinansowaniu ze środków EFRR. Są to:

Wytyczne Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie informacji i promocji,

Strategia komunikacji Funduszy Europejskich w Polsce w ramach Narodowej Strategii Spójności na lata 2007 – 2013,

Plan komunikacji PO IG.

Projekty, które realizują instytucje zaangażowane we wdrażanie Programu (a nie są to projekty beneficjentów systemowych lub projekty kluczowe, których promocja również bezwzględnie dotyczy) finansowane są głównie w ramach Priorytetu 9 PO IG „Pomoc Techniczna”.

Dostępne wsparcie ze środków pomocy technicznej może na przeznaczyć m.in. na podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników zaangażowanych w realizację PO IG, zakup sprzętu, oprogramowania i wyposażenia służącego realizacji celów PO IG, finansowanie działań z zakresu komunikacji i promocji oraz działań szkoleniowych skierowanych do beneficjentów, monitorowanie i kontrol projektów i instytucji, wykonywanie ekspertyz, przygotowanie lub zakup publikacji, działania ewaluacyjne.

Każdy produkt lub efekt realizacji projektu, którego finansowanie nastąpiło przy współudziale środków unijnych, powinien zostać oznakowany za pomocą logotypów UE oraz PO IG, odpowiednio z odwołaniami słownymi lub jebrli wielkością, rodzaj, b d technika wykonania to uniemożliwiaj – tylko logo UE oraz PO IG.

Produkty, materiały o du ych wymiarach

Wariant znakowania dla du ych produktów oraz materiałów informacyjnych i promocyjnych zakłada, e wszystkie b d zawierały, zgodnie z rozporządzeniem

wykonawczym oraz Ksi ę g identyfikacji wizualnej NSS³ co najmniej: logo UE z podpisem "Unia Europejska. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego", logo PO IG, hasło promocyjne PO IG. Opcjonalnie je li to mo liwe materiały te mog zawiera logo instytucji, informacj o współfinansowaniu projektu oraz hasło uzupełniaj ce PO IG. Przykładowy podział wybranych produktów i materiałów promocyjnych dla tego wariantu prezentuje tabela nr 3.

Tabela 3. Przykłady materiałów o du ych wymiarach oraz elementy ich graficznej wizualizacji

Przykład produktu i materiału informacyjno - promocyjnego	Elementy wizualizacji
<p>1. Du e materiały:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. billboardy, plakaty, tablice b. sprz t biurowy c. sprz t komputerowy d. banner, stand, roll-up, cianki konferencyjne, e. namioty, stoiska wystawowe itp. 	<p>Materiały informacyjne i promocyjne zawieraj :</p> <p>Obowi zkowo:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Logo PO IG. 2. Logo Unii Europejskiej. 3. Odwołanie słowne do Unii Europejskiej. 4. Odwołanie słowne do EFRR (pełna nazwa). 5. Hasło okre lone dla PO IG (w przypadku materiałów wymienionych w kolumnie z przykładami, od 1b do 3, stosowanie hasła jest opcjonalne, w zale no ci od wielko ci, rodzaju, charakteru i techniki wykonania materiałów). <p>Opcjonalnie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Logo instytucji/projektu 7. Informacja o współfinansowaniu projektu
<p>2. Materiały drukowane:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. publikacje (np.: dokumenty programowe, broszury, ulotki, biuletyny itp.), b. notatniki, dyplomy, certyfikaty, c. informacje prasowe, reklamy i ogłoszenia prasowe, reklamy i ogłoszenia internetowe, d. teczki firmowe, kalendarze itp. 	
<p>3. Materiały multimedialne:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. strony internetowe, b. ogłoszenia internetowe, c. banery internetowe, d. artykuły sponsorowane w internecie, e. bazy danych, f. filmy, g. prezentacje Power Point 	

Przykłady oznaczenia materiałów o du ych wymiarach:

³ Ksi ę ga identyfikacji wizualnej NSS to zał cznik do Strategii komunikacji Funduszy Europejskich w Polsce w ramach Narodowej Strategii Spójno ci na lata 2007 – 2013, dost pna jest pod adresem <http://www.funduszeuropejskie.gov.pl/ZPFE/Strony/Dokumenty.aspx>

Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka

Istotne uwagi:

- ✓ Hasło promocyjne określone przez Instytucję Zarządzającą dla PO IG jest umieszczane w dowolnym miejscu produktu/materiału. Musi być jednak umieszczone poza cięciem znaków, które tworzą logo PO IG, logo UE, logo instytucji/projektu.
- ✓ Informacja o współfinansowaniu projektu jest umieszczana w dowolnym miejscu produktu/materiału. Musi być jednak umieszczona poza cięciem znaków.
- ✓ Treść informacji o współfinansowaniu może podlegać modyfikacji, rozwinięciu, np. jeżeli w ramach projektu realizujemy szkolenie, to informacja o współfinansowaniu będzie miała następującą formę: „Szkolenie współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka”.
- ✓ W przypadku materiałów promocyjnych wymienionych w punkcie 3 w tabeli nr 3, oraz innych produktów multimedialnych, dopuszczalne jest tworzenie i stosowanie animowanych wersji elementów wizualizacji. Przykładowo, strony/podstrony internetowe czy prezentacje multimedialne poświęcone realizowanemu projektowi mogą zawierać animowane logo bądź całe cięciem znaków.

Produkty, materiały o małych wymiarach

Wariant znakowania małych produktów oraz materiałów promocyjnych zakłada, że wybrane produkty i materiały promocyjne oraz wybrane materiały drukowane będą zawierały, zgodnie z rozporządzeniem wykonawczym oraz Księgą identyfikacji wizualnej NSS, co najmniej: logo UE z podpisem „Unia Europejska”, logo PO IG, a opcjonalnie jeżeli to możliwe: logo instytucji/projektu. Przykładowy podział wybranych produktów i materiałów dla tego wariantu prezentuje poniższa tabela.

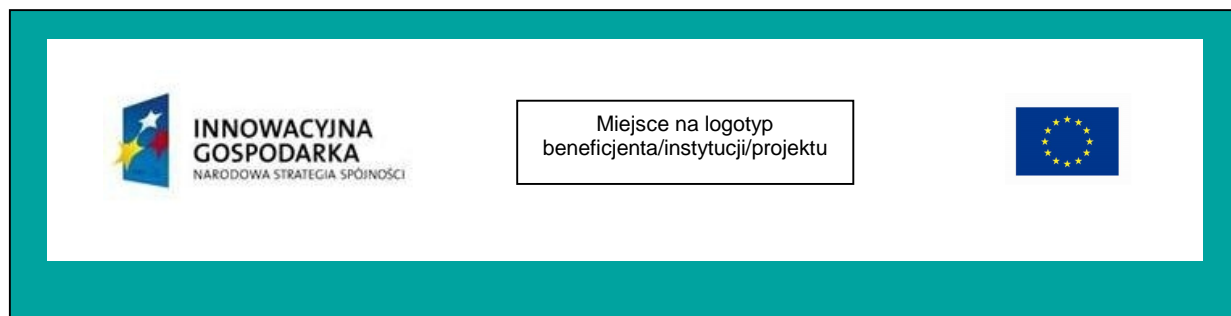
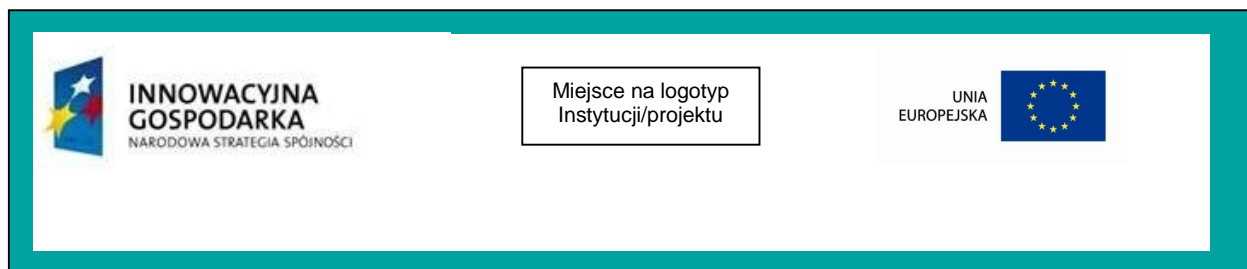
Wybór zastosowanego wariantu zależy od wielkości, rodzaju i techniki wykonania danego produktu lub materiału, przy czym zaleca się stosowanie wariantu podstawowego w każdym przypadku, gdy warunki techniczne to umożliwiają.

Tabela 4. Przykłady materiałów o małych wymiarach oraz elementy ich graficznej wizualizacji

Przykład produktu/materiału promocyjnego	Elementy wizualizacji
1. Małe produkty i materiały: <ol style="list-style-type: none"> a. sprzęt biurowy lub wyposażenie o bardzo małych wymiarach, b. oprogramowanie, c. gadżety o małych wymiarach, 	Materiały informacyjne i promocyjne zawierają: <p>Obowiązkowo:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Logo PO IG 2. Logo Unii Europejskiej

<p>d. nadruki na płytach CD/DVD, itp.</p> <p>2. Materiały drukowane:</p> <p>a. papier firmowy,</p> <p>b. bilety wizytowe,</p> <p>c. karty grzecznościowe,</p> <p>d. koperty,</p> <p>e. naklejki na sprzęt i wyposażenie itp.</p>	<p>3. Odwołanie słowne do Unii Europejskiej (w bardzo wyjątkowych sytuacjach, gdy techniki wykonania uniemożliwiają czytelne zamieszczenie odwołania słownego, element ten nie jest obowiązkowy)</p> <p>Opcjonalnie:</p> <p>4. Logo instytucji instytucji/projektu</p>
--	---

Przykłady oznaczenia małych materiałów promocyjnych:

5. Narzędzia informacji i promocji

Wybór odpowiedniego narzędzia promocji projektu zależy m.in. od tego jak funkcję pełni w systemie PO IG: beneficjenta czy tej instytucji zaangażowanej w wdrażanie PO IG. Nie istnieje jednak przepis zabraniający beneficjentom i instytucjom stosowania określonego narzędzia promocji, spośród wymienionych i opisanych w kolejnych rozdziałach przykładów. Pamiętaj jednak, by wydatek poniesiony na promocję był kwalifikowany, racjonalny, a jego poniesienie uzasadnione. Zatem w przypadku beneficjenta, który w wyniku realizacji projektu otrzymał dofinansowanie na opracowanie wzoru przemysłowego lub użytkowego nie ma większego sensu stosowanie narzędzi promocji typu reklama w telewizji.

Ważne by informacja o współfinansowaniu, którą chcemy przekazać, była czytelna dla szerokiego kręgu odbiorców, dlatego też nie zaleca się używania skrótów (np. UE, EFRR czy PO IG), ponieważ nie są one powszechnie znane wszystkim grupom docelowym. Na wszystkich produktach projektu i materiałach zaleca się zamieszczanie pełnych nazw.

Przy zamieszczaniu logo należy przestrzegać zasad proporcji. Symbole zamieszczane na wszystkich produktach projektu i na materiałach powinny mieć zbliżoną wielkość. Logo UE nie powinno być znacząco mniejsze niż logo Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka.

Przykładowe rozmieszczenie logo przedstawiono na poniższym rysunku. Na czerwono zaznaczono linie graniczne/pomocnicze wyznaczające obszar, poza który górna i dolna granica logotypów UE oraz logotypu instytucji/beneficjenta nie powinna wykroczyć.

W zestawieniach z innymi znakami logo PO IG znajduje się zawsze z lewej strony, logo UE z prawej strony, w przestrzeni pomiędzy tymi znakami mogą być umieszczone inne znaki, np. logo beneficjenta, logo instytucji lub logo projektu itp. Na poniższym przykładzie zastosowano logo Ministerstwa Rozwoju Regionalnego.

UWAGA: W przestrzeni pomiędzy znakami PO IG oraz UE, jak również na całej powierzchni produktu projektu, nie można zamieszczać logotypów innych firm, instytucji, podwykonawców czy sponsorów, jeżeli te podmioty nie pełnią w projekcie funkcji jego beneficjenta⁴.

5.1 Na poziomie beneficjentów

Beneficjent zobowiązany jest do poinformowania wszystkich uczestników projektu (czyli osób zaangażowanych w realizację projektu) oraz opinii publicznej o pomocy otrzymanej z funduszy unijnych. Ponieważ rozporządzenie 1828/2006 Komisji Europejskiej podaje jedynie minimalny zestaw narzędzi służących promocji projektu (tablice informacyjne, tablice pamiątkowe, dokumentacja), Instytucja Zarządzająca zaleca zastosowanie wskazanych w rozporządzeniu narzędzi promocji, w celu zintensyfikowania działań informacyjnych i promocyjnych. Beneficjenci powinni stosować w promocji projektu jednolity identyfikacyjny wizualny, który obejmuje:

- logo UE z podpisem „Unia Europejska. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego” (w przypadku produktów projektu o małych gabarytach lub w przypadku których technika wykonania uniemożliwia zamieszczenie odwołania do funduszu, obowiązkowo tylko odwołanie do Unii Europejskiej, a w skrajnych przypadkach tylko logo UE),
- logo i nazwa Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka,
- hasła określonego przez IZ, o którym wspomniano w rozdziale 3.3 (obowiązkowo przede wszystkim na tablicach informacyjnych i pamiątkowych),

⁴ O tym kto pełni funkcję beneficjenta projektu, można dowiedzieć się z umowy o dofinansowanie projektu.

- kolorystyk stosowan w przypadku znakowania produktów projektu (jest dowolna, aczkolwiek zaleca si stosowanie bieli lub kolorów zarezerwowanych dla PO IG, opisanych w zał czniku nr 2 do przewodnika),
- odpowiedni czcionk (zalecan , aczkolwiek nieobowi zkow – wskazany w przykładzie 1).

W przypadku du ych projektów, o czym pisano ju w rozdziale 3.3, beneficjenci zobowi zani s do stosowania:

w trakcie realizacji projektu **tablic informacyjnych**,
po zako czeniu projektu **tablic pamitkowych**.

Wzór tablic opisano w rozdziale 5.3.2.

Ponadto, beneficjenci mog wybra inne spo ród otwartego katalogu wskazanych ni ej narz dzi, które wykorzystaj w celu wzmocnienia efektu promocji projektu, poprzez zamieszczanie na nich logotypów PO IG oraz UE np.:

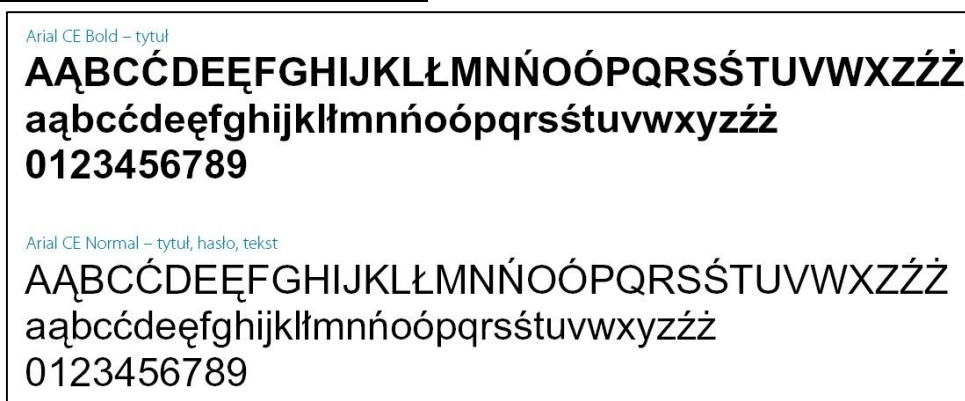
materiały promocyjne,
nadruki na płytach CD/DVD, zawieraj cych dokumentacj dot. projektu,
strona internetowa/zakładka po wi cona projektowi,
prezentacja multimedialna.

Podkre li nale y, e wybór powy szych narz dzi, poza tablicami oraz dokumentacj , a w przypadku beneficjentów posiadaj cych stron internetow dodatkowo poprzez stworzenie odpowiedniej zakładki po wi conej projektowi, jest opcjonalny i musi by racjonalny oraz uzasadniony z punktu widzenia efektu promocji.

Pami ta jednak trzeba, i ka dy produkt zakupiony ze rodków projektu powinien by oznaczony co najmniej logo UE oraz logo PO IG. Zasady znakowania produktów opisano w rozdziale 4.2.1

Ponadto powinno si mie na uwadze spełnienie obowi zku poinformowania wszystkich uczestników projektu (czyli osób zaangażowanych w realizacj projektu) oraz opinii publicznej o pomocy otrzymanej z funduszy unijnych, o którym mówi rozporz dzenie 1828/2006. To od beneficjenta projektu zale y w jaki sposób spełnienie tego obowi zku wyka e i czy b dzie ono wystarczaj ce.

Przykład 1 Zalecana czcionka

Znakowanie dokumentacji

Po podpisaniu umowy o dofinansowanie projektu, oprócz produktów projektu, również cała dokumentacja związana z realizacją projektu (np. korespondencja prowadzona z innymi organami i instytucjami dotycząca realizowanego projektu) oraz segregatory/teczki, w których jest ona przechowywana, muszą zawierać logo UE z podpisem „Unia Europejska. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego” oraz logo PO IG, zgodnie z przykładami od 2 do 5. W przypadku dokumentacji wytworzonej jeszcze przed terminem podpisania umowy o dofinansowanie projektu (ma to zastosowanie np. w przypadku dokumentacji wykonawczej projektu), obowiązek ich oznakowania może na spełnić poprzez naklejenie naklejki np. na stronie tytułowej lub na grzbiecie segregatora z dokumentami dotyczącymi projektu.

W przypadku dokumentów występujących w formie gotowych formularzy lub wzorów (np. dokumenty finansowo-księgowość, druki samokopiujące, druki rachunków lub faktury), w których beneficjent nie ma możliwości ingerencji, ani na których nie może zastosować pełnej formy oznaczenia, obowiązek znakowania dokumentacji może na spełnić poprzez:

- dokonywanie opisu faktury, rachunku na papierze posiadającym wymagane znaki graficzne,
- użycie pieczęci z informacją o współfinansowaniu i z oznakowaniem,
- użycie naklejki z wymaganymi znakami graficznymi.

UWAGA: Zdarza się, że zanim umowa o dofinansowanie zostanie podpisana, beneficjent, np. podczas prowadzenia kampanii promującej projekt, chciałby postawić logo Programu Innowacyjna Gospodarka. Nie może jednak tego robić, ponieważ nie ma pewności, że projekt zostanie dofinansowany, a celem komunikacji wizualnej Programu Innowacyjna Gospodarka jest promocja Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

5.2 Na poziomie IZ, IP, IW

Instytucje zaangażowane we wdrażanie PO IG zobowiązane są do stosowania zasad promocji w odniesieniu do każdego materiału i produktu, będącego efektem realizacji projektu. Wybór sposobu oraz narzędzia promocji zależy od funkcji instytucji, jaką pełni ona w systemie instytucjonalnym PO IG. Zakres obowiązków IZ, IP i IW w zakresie informacji i promocji określa Plan komunikacji PO IG, a konkretne działania tzw. Roczny plan działań informacyjnych i promocyjnych PO IG. Ten ostatni dokument zawiera opis działań informacyjnych, promocyjnych i szkoleniowych planowanych przez poszczególne instytucje na dany rok kalendarzowy, określając grupy docelowe, harmonogram realizacji i budżet planowanych działań oraz spodziewane rezultaty. W celu zintensyfikowania działań informacyjnych zaleca się stosowanie różnorodnych narzędzi promocji. Instytucje zaangażowane w realizację PO IG powinny również stosować we wszystkich materiałach jednolity identyfikację wizualną, która obejmuje:

- logo UE z podpisem „Unia Europejska. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego” (w przypadku materiałów o małych wymiarach lub w przypadku których technika wykonania uniemożliwia zamieszczenie odwołania do funduszu,

obowi zkowo tylko odwołanie do Unii Europejskiej, a w skrajnych przypadkach tylko logo UE),

- logo i nazw Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka,
- kolorystyk stosowan w przypadku znakowania materiałów (jest dowolna, aczkolwiek zaleca si stosowanie bieli lub kolorów zarezerwowanych dla PO IG, opisanych w zał czniku nr 2 do przewodnika),
- odpowiedni czcionk (zalecan , aczkolwiek nieobowi zkow - wskazan na przykładzie 1).

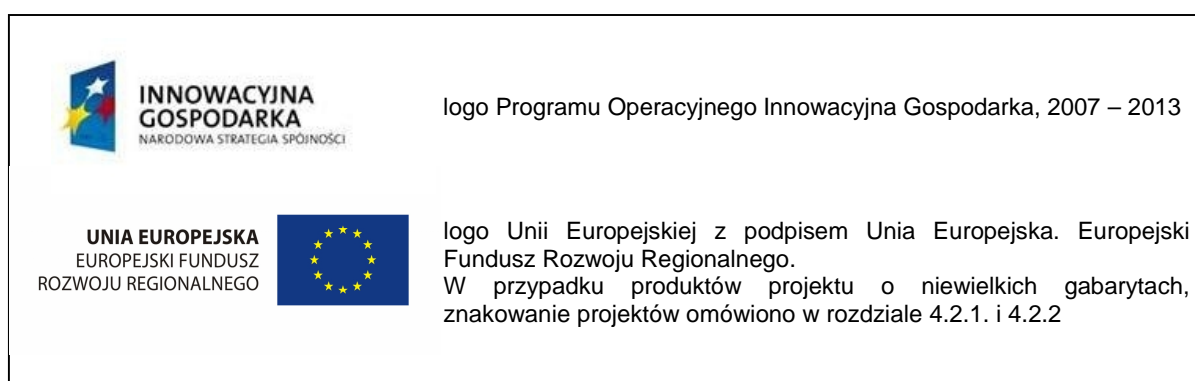
Institucje zaangażowane w realizację PO IG stosuj zwykle materiały promocyjne opisane w tabelach 3 oraz 4, z zachowaniem zasad dotyczących wizualizacji (a zatem zastosowanie odpowiednich logo - w zależności od wielkości materiału, czy też techniki jego wykonania, proporcji znaków).

Podobnie jak w przypadku beneficjentów, IZ, IP i IW również mają obowiązek stosowania znakowania przy użyciu logo PO IG oraz logo UE z podpisem „Unia Europejska. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego”, do dokumentacji związanej z projektem.

Propozycje zamieszczono w przykładach od 3 do 5.

Przykłady oznaczenia dokumentacji projektowej, mające zastosowanie zarówno do dokumentacji beneficjentów, jak i dokumentacji instytucji zaangażowanych we wdrażanie i realizację PO IG.

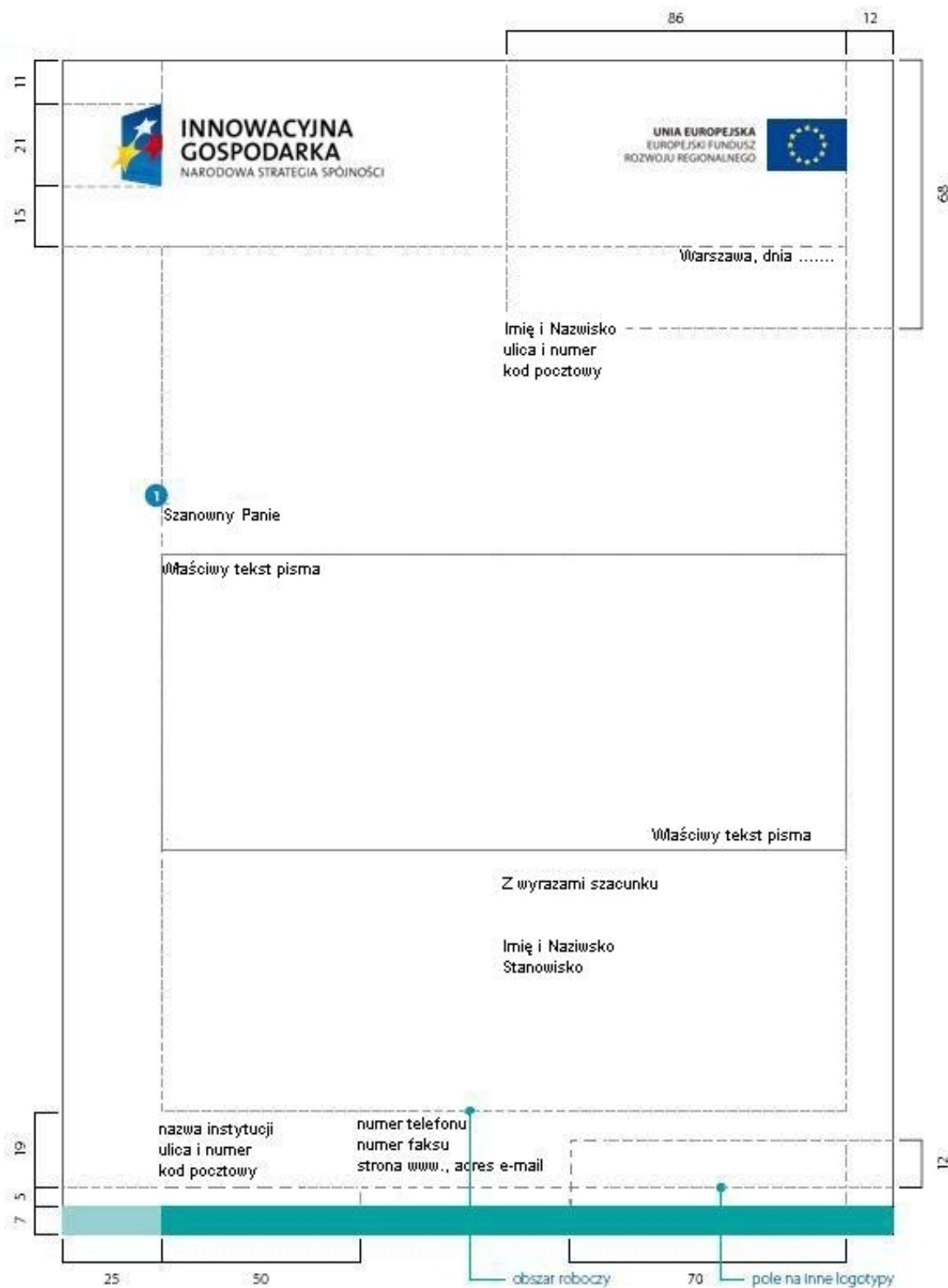
Przykład 2

W poniższych przykładach zamieszczono proponowane wzory oznaczania korespondencji dotyczącej projektu oraz segregatorów, w których przechowywana jest dokumentacja. W miejscu, gdzie w przykładach 4 i 5 zaproponowano lokalizację logo beneficjenta, może pojawić się również logo instytucji (np. IZ PO IG, IP PO IG lub IW PO IG) lub logo projektu.

UWAGA: Po podpisaniu umowy o dofinansowanie projektu instytucja ma obowiązek oznakowania odpowiednimi znakami i informacjami całej dotychczasowej dokumentacji dotyczącej projektu, nawet tej sprzed podpisania umowy. Obowiązek zostanie spełniony jeżeli naklejka ze znakami i informacjami znajdzie się na wszelkich dokumentach lub na grzbiecie segregatora z dokumentami.

Przykład 3: Wzór korespondencji dotyczącej projektu

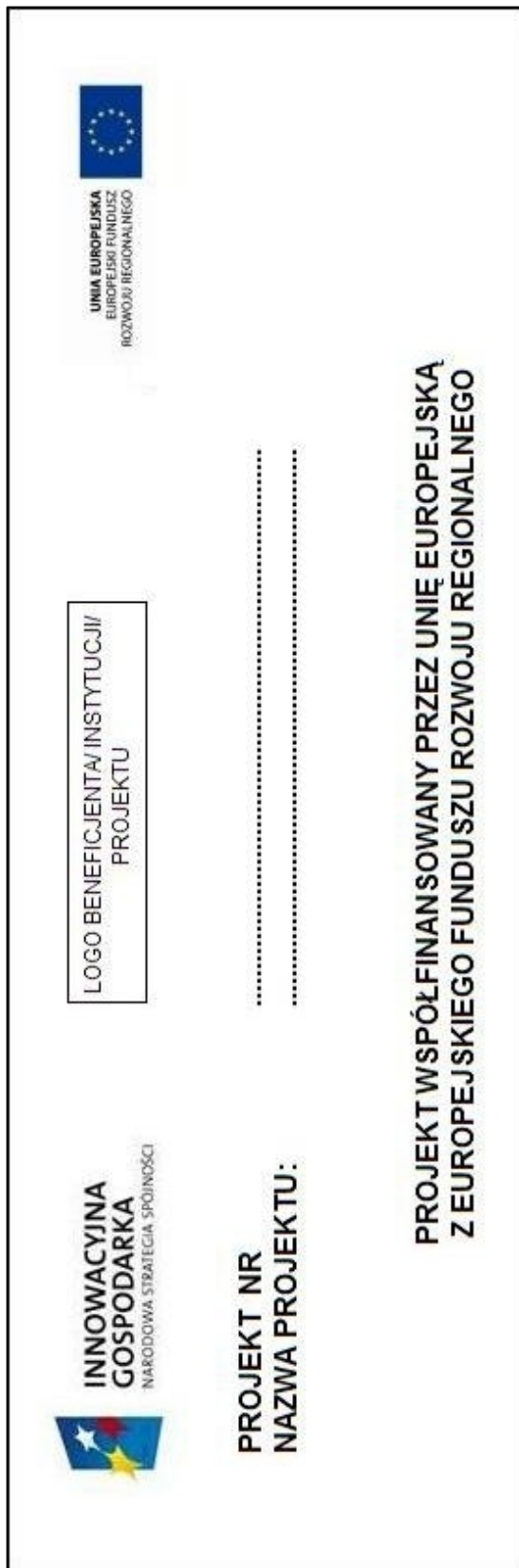

Przykład 4: Wzór oznakowania okładki segregatora

 INNOWACYJNA GOSPODARKA NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI	LOGO BENEFICJENTA/ INSTYTUCJI/ PROJEKTU	UNIA EUROPEJSKA EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO
<p>Dokumentacja do projektu nr.: .....</p> <p>Nazwa projektu : .....</p>		
<p>Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego</p>		
<p>Dokumentacja związana z realizacją Projektu będzie przechowywana przez okres co najmniej 3 lat od daty zamknięcia Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka</p>		

- Obowiązek przechowywania dokumentacji zależy od wystąpienia pomocy publicznej w projekcie. W przypadku jej wystąpienia dokumentacja związana z realizacją projektu będzie musiała być przechowywana przez okres 10 lat od udzielenia:
  - pomocy indywidualnej (wezwania w sprawie umowy o dofinansowanie projektu),
  - ostatniej pomocy programu pomocowego,
  - pomocy de minimis

Przykład 5. Przykład oznakowania grzbietu segregatora

5.3 Przykłady oznakowania projektu za pomocą wybranych narzędzi promocji

5.3.1 Naklejki/plakietki/tabliczki informacyjne

Narzędzie to stosuje się w celu oznakowania środków trwałych, m.in.: maszyny i urządzenia, aparatura, wyposażenie biurowe, sprzęt komputerowy, sprzęt audio – wizualne, zakupione ze środków EFRR w ramach PO IG. Plakietki/naklejki stosuje się również w przypadku wartości niematerialnych i prawnych np. oprogramowanie, umieszcza je w widocznym miejscu na sprzęcie, w którym dane oprogramowanie zostało zainstalowane.

Sprzęt oraz wyposażenie zakupione na potrzeby projektu z funduszy projektu, musi być wyraźnie oznakowane – np. za pomocą naklejek w widocznym miejscu oraz musi być czytelne. W przypadku produktów o bardzo małych gabarytach, na których nie ma możliwości zamieszczenia czytelnej informacji o współfinansowaniu, dopuszcza się zamieszczenie informacji o współfinansowaniu na opakowaniu/etui produktu, które powinno być dostępne i przechowywane w jednym miejscu wraz z użytkowanym produktem.

Układ naklejki/plakietki powinien zawierać:

- Logo Unii Europejskiej z podpisem Unia Europejska,
- Logo Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka.

Naklejki bądź tabliczki należy wykorzystać również do oznakowania stanowisk pracy pracowników zaangażowanych w realizację projektu współfinansowanego ze środków unijnych⁵, np. poprzez naklejenie takiej naklejki na drzwiach pokoju, w którym pracownik/cy pracuje/j.

W przypadku przestrzeni tzw. *open space* wymóg oznakowania stanowiska pracy może zostać spełniony poprzez zamieszczenie naklejki na biurku, bądź innej powierzchni na stanowisku pracy danego pracownika, zapewniającym jego włącznie ekspozycję. Można oznakować również całe pomieszczenie wykorzystując w tym celu tabliczki umieszczone przed salą (z informacją o współfinansowaniu stanowisk pracy osób zaangażowanych w realizację projektu), oznaczyć cianki dzielące *open space* (jeżeli ma zastosowanie) lub przed wejściem na salę umieścić list osób zaangażowanych w realizację projektu itd.

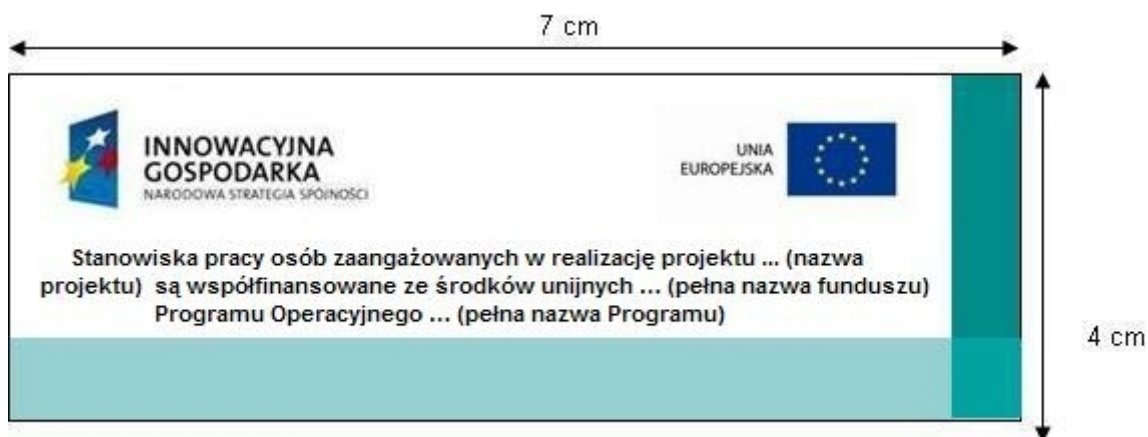
Znaki graficzne powinny być czytelne i wyraźne, przy zachowaniu zasad opisanych w załącznikach do niniejszego Przewodnika, dotyczących samego znaku graficznego i możliwości jego zestawiania z innymi znakami.

W ramach oznaczania maszyn, urządzeń, sprzętu i wyposażenia możliwe jest wykorzystywanie naklejek papierowych, na folii samoprzylepnej, tabliczek plastikowych, metalowych.

Poniżej przedstawiono przykłady naklejek do umieszczenia na środkach trwałych (wersja dla produktów o małych gabarytach, na których nie ma możliwości zamieszczenia wersji podstawowej) oraz do oznakowania miejsca pracy pracowników zaangażowanych w realizację projektu.

---

⁵ Wymóg ten nie dotyczy osób zatrudnionych z tytułu umów cywilnoprawnych

5.3.2 Tablice informacyjne i pami tkowe

5.3.2.1 Tablice informacyjne i pami tkowe - zewn trzne

Tablice informacyjne i pami tkowe umieszcza si w przypadku inwestycji budowlanych lub infrastrukturalnych, typu inwestycje w budowle i budynki, np. rozwój infrastruktury parków technologicznych, inwestycje infrastrukturalne przedsi biorstw, w tym inwestycje typu greenfield, itp. Tablic pami tkow dodatkowo nale y zamie ci w przypadku inwestycji w rodki trwałe (przy zało eniu spełnienia wymogu warto ci wkładu publicznego do projektu, o której była ju mowa w rozdziale 3.3).

Tablice powinny by umieszczane na terenie realizacji ka dego projektu w sposób trwały, zabezpieczaj cy je przed zniszczeniem. Dopuszcza si tablice statyczne: wolnostoj ce (jednostronne lub dwustronne), tablice wisz ce do monta u na cianach, elewacjach itp. (jednostronne - do monta u płaskiego, dwustronne – do monta u na krótszej kraw dzi lub na specjalnie do tego przystosowanym wysi gniku ciennym do monta u).

W przypadku gdy projekt obj ty jest obowi zkiem zamieszczenia tablicy informacyjnej, a realizowany jest w wielu lokalizacjach, tablice informacyjne powinny zosta umieszczone w przypadku wszystkich miejsc realizacji projektów, gdzie

realizowane s roboty infrastrukturalne czy budowlane, z całkowitym wkładem publicznym powy ej 500 000 euro.

Taka sama zasada odnosi si do tablicy pami tkowej.

Je eli natomiast warto całego wkładu publicznego do projektu, w ramach którego prowadzone s roboty infrastrukturalne lub budowlane przekracza 500 000 euro, ale w poszczególnych miejscach realizacji warto robót nie przekracza tej kwoty, nale y postawi jedn tablic informacyjn przed siedzib beneficjenta lub w innym widocznym miejscu, zwi zany z miejscem realizacji projektu.

W przypadku instytucji sektora finansów publicznych, wkład publiczny do projektu b dzie równy warto ci projektu.

Do okre lania warto ci wkładu publicznego do projektu w kontek cie wypełniania obowi zków informacyjnych i promocyjnych nale y zastosowa warto kursu wymiany EUR/PLN z przedostatniego dnia pracy Komisji Europejskiej miesi ca poprzedzaj cego miesi c podpisania umowy o dofinansowanie.

Przykładowo: beneficjent podpisał umow w dniu 27 maja 2010 roku. Warto kursu wymiany EUR/PLN do przeliczenia warto ci wkładu publicznego b dzie warto ci na dzie 29 kwietnia 2010r. (ten dzie był bowiem przedostatnim dniem roboczym pracy Komisji Europejskiej w miesi cu poprzedzaj cym miesi c podpisania umowy o dofinansowanie). Warto 1 euro w dniu 29 kwietnia 2010 r. wynosiła 3,9153 PLN.

Kurs EUR/PLN mo na zweryfikowa na stronie internetowej Europejskiego Banku Centralnego, którego adres internetowy zamieszczono poni ej <http://www.ecb.int/stats/exchange/eurofxref/html/eurofxref-graph-pln.en.html>.

Zaleca si , by tablice wykonane były z materiału trwałego (np. mosi dz, marmur), gwarantuj cego długoletni okres ich eksploatacji oraz atrakcyjno pod wzgl dem estetycznym i graficznym Nie nale y stosowa agresywnych kolorów tła tablicy (np. czerwony, pomara czowy). Zaleca si , by tło tablicy było białe (ewentualnie w zalecanych barwach przeznaczonych dla PO IG, przedstawionych w poni szych przykładach), a czcionka typu Arial CE, w kolorze czarnym.

Napisy na tablicach wykonuje si w sposób czytelny i trwały. Litery i cyfry powinny by o wysoko ci co najmniej 4 cm.

Wielko liter u tych do wskazania finansowego udziału Unii Europejskiej nie mo e by mniejsza ni wielko napisu wskazuj cego na udział krajowy.

Technologia zastosowana do wykonania tablic oraz metody nanoszenia informacji i grafiki na nich s dowolne. Mo e to by np. metod nadruku solwentowego, sitodruku, z plotera tn cego lub innymi metodami, które pozwalaj na trwałą ekspozycj informacji na nich zawartych. Poni ej opisano szczegółowe wymagania w odniesieniu do poszczególnych typów tablic.

- **Tablice informacyjne – w trakcie realizacji projektu**

Umieszcza si je w miejscu widocznym, np. przy drodze s siaduj cej z miejscem realizacji projektu lub przy bramie wjazdowej na miejsce prac. Tablic informacyjn beneficjent zobowi zany jest umie ci w dniu podpisania umowy o dofinansowanie projektu, b d w pierwszym dniu rozpocz cia prac – zgodnie z harmonogramem rzeczowym projektu.

Układ tablicy powinien zawierać :

- logo Unii Europejskiej z podpisem „Unia Europejska. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego”,
- logo Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka,
- poza cięgiem znaków, w dolnej części tablicy, zgodnie z przykładami 6-9, należy umieścić informację o współfinansowaniu projektu,
- nazwę realizowanego projektu, jego łączny budżet i wysokość dofinansowania ze środków UE,
- okres realizacji projektu (podawany do wyboru w układzie: RR⁶ – RZ⁷ lub MR⁸ - RR – MZ⁹- RZ)
- hasło promocyjne przeznaczone dla PO IG.

Wymiar tablicy informacyjnej powinien być proporcjonalny do wartości projektu, zaleca się jednak przyjąć następujące minimalne wymiary: 150 cm x 100 cm, by umożliwić jej widoczną ekspozycję.

Przykładowe wzory tablicy informacyjnej przedstawiono poniżej.

Przykład 6. Wersja z białym tłem:

⁶ RR – Rok Rozpoczęcia realizacji inwestycji

⁷ RZ- Rok Zakończenia inwestycji

⁸ MR- Miesiąc Rozpoczęcia inwestycji

⁹ MZ- Miesiąc Zakończenia inwestycji

Przykład 7. Wersja z kolorami w tle zarezerwowanymi dla PO IG

 INNOWACYJNA GOSPODARKA NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI	LOGO BENEFICJENTA/ INSTYTUCJI/ PROJEKTU	UNIA EUROPEJSKA EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO
DOTACJE NA INNOWACJE		
NAZWA INWESTYCJI		
Nazwa beneficjenta:	ABCD	
Wartość projektu:	1 234,00 PLN	
Udział Unii Europejskiej:	5 678,00 PLN	
Okres realizacji:	2000 - 2010	
PROJEKT WSPÓŁFINANSOWANY PRZEZ UNIĘ EUROPEJSKĄ Z EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU ROZWOJU REGIONALNEGO		

Przykład 8. Wersja z kolorami w tle zarezerwowanymi dla PO IG

 INNOWACYJNA GOSPODARKA NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI	LOGO BENEFICJENTA/ INSTYTUCJI/ PROJEKTU	UNIA EUROPEJSKA EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO
DOTACJE NA INNOWACJE		
NAZWA INWESTYCJI		
Nazwa beneficjenta:	ABCD	
Wartość projektu:	1 234,00 PLN	
Udział Unii Europejskiej:	5 678,00 PLN	
Okres realizacji:	2000 - 2010	
PROJEKT WSPÓŁFINANSOWANY PRZEZ UNIĘ EUROPEJSKĄ Z EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU ROZWOJU REGIONALNEGO		

Przykład 9: Wersja z kolorami w tle zarezerwowanymi dla PO IG

- **Tablice pami tkowe – po zako czeniu projektu**

Umieszcza si e w ci gu 6 miesi cy od dnia zako czenia realizacji projektu, w celu pozostawienia trwa ej informacji o wsparciu inwestycji ze rodków EFRR. Umieszcza si e w miejscach powszechnie dost pnych, takich jak: elewacje frontowe czy wej cia do budynków. Po zainstalowaniu tablic pami tkowych nale y niezwłocznie usun tablice informacyjne.

Układ tablicy powinien zawiera :

- logo Unii Europejskiej z podpisem „Unia Europejska. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego”,
- logo Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka,
- poza ci giem znaków, w dolnej cz ci tablicy, zgodnie z przyk ładem nr 10, nale y umie ci informacj o współfinansowaniu projektu,
- nazw zrealizowanego projektu, jego ł czny bud et i wysoko dofinansowania ze rodków UE,
- okres realizacji projektu,
- hasło promocyjne przeznaczone dla PO IG.

Tablica powinna mie wielko , która umo liwia jej wła ciw ekspozycj .

Minimalny zalecany wymiar to: 70 cm x 50 cm.

Tablica pami tkowa powinna zawiera aktualne dane finansowe, tzn. nale y uwzgl dnia ewentualne zmiany wprowadzone aneksami do umowy. W ramach danych finansowych nale y poda całkowit warto projektu (tzn. koszty kwalifikowane i niekwalifikowane) zapisan w umowie o dofinansowanie

(lub w aneksie do niej) oraz wkład bud etu Unii Europejskiej. Na tablicy mo na równie zamie ci informacj o wkładzie krajowym (np. z bud etu pa stwa).

Tablice pami tkowe nale y umieszcza na czas trwało ci projektu, tj. na okres przynajmniej 5 lat od dnia zako czenia realizacji projektu lub na okres przynajmniej 3 lat w przypadku projektów realizowanych w celu utrzymania inwestycji b d miejsc pracy utworzonych przez MSP. Rekomendowanym rozwi zaniem jest pozostawienie tablicy pami tkowej równie po upływie tego okresu.

Przykładowy wzór tablicy pami tkowej zaprezentowano poni ej. Kolorystyka tablicy – do wyboru spo ród 4 wzorów, tak, jak w przypadku zaprezentowanych tablic informacyjnych.

Przykład 10 Tablica pami tkowa

Wyj tki:

- Instytucja Zarz dzaj ca Programem Innowacyjna Gospodarka, w skrajnych przypadkach, dopuszcza zamieszczanie tablic informacyjnych/pami tkowych o mniejszych wymiarach.
- Instytucja Zarz dzaj ca dopuszcza równie mo liwo zwolnienia beneficjenta z obowi zku zamieszczania na tablicy informacyjnej/pami tkowej warto ci projektu, warto ci otrzymanego dofinansowania, b d okresu realizacji projektu, je eli zamieszczenie takich informacji mo e przynie szkod beneficjentowi (np. w przypadku zakupu kosztownego sprz tu komputerowego wzrasta potencjalne zagro enie kradzie), lub z innych, odpowiednio uargumentowanych powodów.
- W przypadku projektów cało ciowo lub cz ciowo obj tych tajemnic , b d tajnych, dla których ma zastosowanie obowi zek zamieszczania tablic

informacyjnych/pami tkowych, Instytucja Zarz dzaj ca Programem Innowacyjna Gospodarka dopuszcza zwolnienie beneficjenta z tego obowi zku w miejscu realizacji projektu. Tablic nale y wówczas umie ci w siedzibie Beneficjenta.

- W odniesieniu do tablic pami tkowych, rozporz dzenie KE 846/2009 dopuszcza zastosowanie innego rodka promocji, w przypadku gdy zamieszczenie tablicy pami tkowej na rodku trwałym, dla projektu, wobec którego istnieje taki wymóg, nie jest mo liwe. Mo e to by np. mała tabliczka, plakietka lub naklejka.

Uzyskanie przez beneficjenta zgody na zastosowanie odst pstw, o których mowa powy ej, musi zosta dokonane na pi mie i by poprzedzone pisemn pro b beneficjenta do Instytucji Zarz dzajcej Programem Innowacyjna Gospodarka, zawieraj cym jasno wskazany przyczyn oraz argumentacj braku mo liwo ci pełnego spełnienia obowi zku.

5.3.2.2 Tablice informacyjne i pami tkowe - wewn trzne

Tablice informacyjne wewn trzne Instytucja Zarz dzaj ca rekomenduje zastosowa w przypadku projektów, w których zakresie rzeczowym nie wyst puj roboty budowlane lub infrastrukturalne, ale których przedmiotem jest np. zakup rodków trwałych, pozyskanie warto ci niematerialnych i prawnych, takich jak: nabycie wyników prac B+R, praw do własno ci intelektualnej w tym patentów, know – how lub innej nieopatentowanej wiedzy technicznej zwi zanej z wdra anym produktem lub usług itp.

Zaleca si zamieszczenie tego typu tablicy w przypadku projektów o du ej warto ci. Instytucja Zarz dzaj ca rekomenduje przyj cie kryterium, jak w przypadku tablic informacyjnych i pami tkowych – wymaganych rozporz dzeniem, tj. gdy warto całkowitego wkładu publicznego do projektu przekracza 500 000 euro.

Tablice wewn trzne umieszcza si w miejscach powszechnie dost pnych, takich jak: reprezentacyjne wn trza budynków, widoczne miejsca w siedzibach beneficjentów.

Układ tablicy powinien zawiera :

- logo Unii Europejskiej z podpisem „Unia Europejska. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego”,
- logo Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka,
- poza ci giem znaków, w dolnej cz ci tablicy, zgodnie z przykładem nr 11, nale y umie ci informacj o współfinansowaniu projektu,
- nazw realizowanego projektu, jego ł czny bud et i wysoko dofinansowania ze rodków UE,
- okres realizacji projektu,
- hasło przeznaczone dla PO IG.

Tablica powinna mie wielko , która umo liwia jej wła ciw ekspozycj .

Minimalny zalecany wymiar to: 40 cm x 30 cm.

Przykład 11 Wzór tablicy wewn. trznej

40 cm		
 INNOWACYJNA GOSPODARKA <small>NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI</small>	LOGO BENEFICJENTA/ INSTYTUCJI/ PROJEKTU	<small>UNIA EUROPEJSKA EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO</small>
DOTACJE NA INNOWACJE		
NAZWA INWESTYCJI		
Nazwa beneficjenta:	ABCD	
Wartość projektu:	1 234,00 PLN	
Udział Unii Europejskiej:	5 678,00 PLN	
Okres realizacji:	2000 - 2010	
PROJEKT WSPÓLFINANSOWANY PRZEZ UNIĘ EUROPEJSKĄ Z EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU ROZWOJU REGIONALNEGO		
		30 cm

W przypadku tego typu tablic wewn. trznych, Instytucja Zarządzająca PO IG również dopuszcza wytki w zakresie informacji, które zaleca się na niej zamieścić, na zasadach które mają zastosowanie do tablic zewn. trznych.

UWAGA: W przypadku, kiedy wniosek o płatność nie został zatwierdzony w okresie 6 miesięcy od daty zakończenia projektu wskazanej w umowie o dofinansowanie, istnieje prawdopodobieństwo zmiany ostatecznych kwot dotyczących wartości oraz dofinansowania projektu. W takiej sytuacji zaleca się:

- umieszczenie tablicy pamiątkowej techniki umożliwiającej wprowadzenie zmian w zakresie wskazanych na niej kwot, tak aby po całkowitym rozliczeniu projektu była możliwa umieszczenia kwot ostatecznych;
- umieszczenie tablicy pamiątkowej zgodnie z kwotami z wniosku o płatność, a po jego zatwierdzeniu, wymian tablicy pamiątkowej, w przypadku wystąpienia zmian w kwotach ostatecznych.

Należy pamiętać, że brak zatwierdzenia wniosku o płatność po upływie 6 miesięcy od daty zakończenia projektu wskazanej w umowie o dofinansowanie, nie zwalnia z obowiązku umieszczenia tablicy pamiątkowej projektu.

5.3.3 Internetowe narzędzia promocji

- **Strona internetowa**

Strona internetowa jest narzędziem promocji, które Instytucja Zarządzająca rekomenduje do stosowania we wszystkich projektach beneficjentów. Obowiązkiem powinny zastosować formę narzędzi Ci beneficjenci/ instytucje, którzy posiadają

własne strony internetowe. Jest to skuteczne medium komunikacji, pozwalające dotrzeć do informacji szerokiego grona opinii publicznej. Strony internetowe/zakładki internetowe poświęcone projektowi, zarówno beneficjentowi jak i instytucji uczestniczącej we wdrażaniu PO IG, powinny zawierać:

- logo Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka,
- logo Unii Europejskiej z odwołaniem słownym do UE i funduszu,
- hasło określone dla PO IG – „Dotacje na innowacje”,
- uzupełnienie hasła określonego dla PO IG – „Inwestujemy w Wasz przyszłość” (opcjonalnie),
- informację o współfinansowaniu (opcjonalnie),
- logo instytucji/beneficjenta/projektu (opcjonalnie).

W przypadku strony głównej beneficjenta, powinien się na niej znaleźć widoczny odsyłacz do podstrony/zakładki zawierającej informacje o projekcie, w postaci linku lub logo, po kliknięciu na które użytkownik zostanie przekierowany w odpowiednie miejsce na stronie, w którym będzie mógł zapoznać się z informacjami dotyczącymi projektu unijnego.

Adres strony internetowej projektu powinien być rozpowszechniany m.in. w publikacjach dotyczących projektu i innych wydawnictwach, informacjach prasowych i telewizyjnych oraz w inny skuteczny sposób, np. na papierze firmowym, wizytówkach osób zaangażowanych w realizację projektu.

Link do informacji o projekcie powinien być dostępny i zauważalny dla internauty odwiedzającego stronę. Zaleca się, by linkowi odsyłającemu towarzyszyło logo PO IG, umożliwiający szybszą identyfikację na stronie projektu realizowanego w ramach tego Programu.

Informacje prezentowane na stronie/podstronie/zakładce poświęconej projektowi powinny być prezentowane w sposób atrakcyjny (również z wykorzystaniem materiałów fotograficznych i audiowizualnych, banerów), ale przy zapewnieniu przejrzystości strony. Informacje zawarte na stronie powinny być usystematyzowane w sposób logiczny, co pozwoli na poruszanie się po stronie w sposób intuicyjny. Ważne informacje powinny być zamieszczane w widocznych miejscach. Niemile odbierane przez użytkowników sieci strony niedokładne. Lepiej więc „wyłączyć” witrynę na czas jej modyfikacji, ponieważ niekompletna strona sprawia, że istnieje duże prawdopodobieństwo, że internauta drugi raz jej nie odwiedzi, nawet jeśli w późniejszym czasie będzie bardzo atrakcyjna wizualnie.

Internauci powinni mieć na bieżąco dostarczane wszelkie informacje, dlatego też ważnym i nieodłącznym aspektem jest częsta aktualizacja strony internetowej.

Jednym z najważniejszych elementów, które powinny być dostępne na stronie, są dane teleadresowe oraz kontakt do osoby kompetentnej, która udzieli nam informacji nt. realizowanego projektu.

Na stronie powinny znaleźć się odsyłacze do oficjalnych stron Unii Europejskiej oraz strony poświęconej PO IG (www.poig.gov.pl), do stron IZ (www.mrr.gov.pl), a także IP i IW (o ile jest wyznaczona dla działania, w ramach którego realizowany jest projekt).

- **Reklama internetowa**

Zgodnie ze Strategią komunikacji Funduszy Europejskich w Polsce w ramach Narodowej Strategii Spójności na lata 2007-2013, reklamy i banery internetowe, jako materiały multimedialne, zaliczane są do dużych materiałów promocyjnych i powinny być oznakowane logotypami w wersji pełnej. W opinii IZ PO IG, reklamy i banery internetowe można zakwalifikować jako małe materiały promocyjne, ale tylko w przypadku kiedy ich rozmiar uniemożliwia czytelne oznakowanie wszystkimi wymaganymi dla dużych materiałów promocyjnych logotypami.

- **Kampanie SEM i SEO**

Z uwagi na charakter kampanii SEM i SEO, znakowanie powinno obejmować jedynie umieszczenie logotypów w dokumentacji związanej z przeprowadzaniem ww. działań.

- **Mailing, artykuły sponsorowane**

Zgodnie ze Strategią komunikacji Funduszy Europejskich w Polsce w ramach Narodowej Strategii Spójności na lata 2007-2013, mailing oraz artykuły sponsorowane, jako materiały multimedialne, zaliczane są do dużych materiałów promocyjnych i powinny być oznakowane logotypami w wersji pełnej.

5.3.4 Spotkania informacyjne, konferencje, szkolenia

Podczas spotkań informacyjnych, konferencji czy szkoleń dotyczących projektów lub zagadnień związanych z realizacją projektu, organizowanych przez instytucję / beneficjenta (w tym konferencji prasowych, seminariów, targów) należy podkreślać fakt współfinansowania projektu z funduszy Unii Europejskiej. Ponadto, w miejscach gdzie odbywają się spotkania oraz w dokumentach dotyczących spotkania, konferencji lub szkolenia należy umieścić logo PO IG, logo UE i ewentualnie logo instytucji/beneficjenta, która spotkanie/konferencję/szkolenie organizuje oraz informację o współfinansowaniu przedsięwzięcia ze środków EFRR (opcjonalnie).

Informacja taka powinna w szczególności znaleźć się na:

Zaproszeniach na spotkanie/konferencję/szkolenie,

Korespondencji z uczestnikami spotkania/konferencji/szkolenia,

Plakatach informacyjnych,

Materiałach, które otrzymują uczestnicy (dot. zarówno publikacji, prezentacji, certyfikatów, za wiadczeń o udziale w przedsięwzięciu, jak i gadżetów).

5.3.5 Publikacje, gadzety, spoty radiowe i telewizyjne

Instytucje, które w ramach promocji projektu wydają publikacje, ulotki, gadzety, bądź produkują spoty radiowe czy telewizyjne, zobowiązane są również do informowania o fakcie współfinansowania z EFRR w ramach PO IG. Materiały promocyjne mają zwykle zastosowanie m.in. przy projektach zakładających: uczestnictwo w targach i wystawach, organizację szkoleń, usługi doradcze itp.

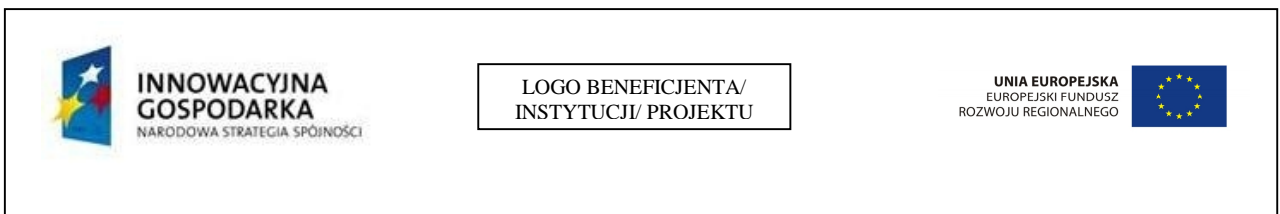
Do najczęstszych publikacji zaliczamy:

- materiały poligraficzne: biuletyny, broszury, ulotki, plakaty, raporty, opracowania, bannery, roll-up itp.
- materiały na nośnikach elektronicznych: np. płyty CD/DVD, pen-drive'y itp.
- prezentacje audiowizualne: prezentacje multimedialne w programie PowerPoint lub innych.

Wszystkie publikacje muszą zawierać na okładce następujące elementy:

- logo UE z podpisem „Unia Europejska. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego” (odwołanie do funduszu nie dotyczy małych formatów materiałów),
- logo Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka,
- hasło zarezerwowane dla PO IG (w przypadku zbyt małego obszaru znakowania dopuszcza się pominięcie),
- informację „Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego” (opcjonalnie),
- logo instytucji (opcjonalnie).

Przykład oznakowania publikacji.

Na wszystkich publikacjach, zarówno drukowanych jak i elektronicznych, powinna zostać zamieszczona informacja, iż publikacja jest dystrybuowana bezpłatnie (opatrzone informacją: „egzemplarz bezpłatny”). W przypadku pobierania jakiegokolwiek opłaty za publikację lub innego typu materiały informacyjno-promocyjne, informacja o tym fakcie powinna znaleźć odzwierciedlenie we wniosku o płatność i zostać odnotowana jako przychód do projektu.

W publikacjach oraz materiałach promocyjnych w dowolnej formie wszystkie znaki (we wskazanej kolejności, tj. logo PO IG z lewej strony, logo beneficjenta/instytucji/projektu w środku, logo UE z prawej strony) muszą być umieszczone na frontальной oraz tylnej, zewnętrznej okładce. Zasada ta dotyczy również zamieszczania informacji o współfinansowaniu. Na zewnętrznej frontальной okładce powinny znajdować się tylko znaki graficzne, bez informacji o współfinansowaniu projektu. W przypadku pojedynczych ulotek i broszur logo PO IG, logo UE oraz informacja o współfinansowaniu projektu ze środków UE należy umieścić na pierwszej, frontальной (tytułowej, zewnętrznej) lub ostatniej stronie. **W przypadku małych formatów materiałów promocyjnych nie ma obowiązku podpisywania logo Unii Europejskiej odwołaniem słownym do funduszu.**

W przypadku elektronicznych publikacji informacja o współfinansowaniu ze środków EFRR i odwołanie słowne do funduszu przy flagie UE powinny znaleźć się na co najmniej pierwszej, frontальной stronie/pierwszym ekranie/oknie powitalnym, które wyświetla się jako pierwsze podczas odtwarzania materiałów w wersji elektronicznej. W przypadku płyty CD/DVD w/w logo zaleca się zamieszczenie na tylnej stronie opakowania oraz na płycie. Pen-drive powinien być oznakowany w zależności od

możliwość – dowolnie na samym początku, opakowaniu lub doł czanej smyczy. Do nośników elektronicznych stosuje się te same zasady, co do materiałów promocyjnych. Na prezentacjach audiowizualnych każdy slajd musi zawierać w/w logo we wskazanej kolejności, a informacja o współfinansowaniu w przypadku jej zastosowania powinna znaleźć się na pierwszym oraz na ostatnim slajdzie.

Stosując spoty telewizyjne lub spoty radiowe na potrzeby działań promocyjnych, informacja o współfinansowaniu, będąca w postaci odwołania słownego do UE i funduszu przy funduszu UE (tylko w przypadku spotów telewizyjnych), będąca w postaci tekstu mówionego (w przypadku zarówno spotów telewizyjnych jak i radiowych) powinna znaleźć się na początku lub na końcu materiału. W przypadku spotów telewizyjnych plansza z informacją o współfinansowaniu, wraz z logo (UE oraz PO IG), powinna ukazywać się na ekranie nieprzerwanie przez 3 sekundy oraz zajmować co najmniej 25% powierzchni ekranu, na którym się ukazuje.

W przypadku gadetów promocyjnych opracowywanych na potrzeby projektu, ich wykonanie powinno być stosowane tylko w uzasadnionych przypadkach, a decyzja o wyborze takiej formy promocji powinna zostać podparta uzasadnieniem o racjonalności i konieczności poniesienia takiego wydatku. Znakowanie materiałów promocyjnych winno odbywać się z uwzględnieniem poniższych zasad:

- logo UE z podpisem „Unia Europejska. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego”, a gdy wielkość lub technika wykonania uniemożliwiają taki zapis - co najmniej logo Unii Europejskiej tylko ze słownym odwołaniem do UE, a w wyjątkowych sytuacjach (gdy istnieje prawdopodobieństwo, że odwołanie słowne będzie nieczytelne) tylko logo UE,
- logo Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka.

W przypadku wszystkich produktów i materiałów drobnych, na których powierzchni lub ich częściach integralnych (np. smycz itp.) zamieszczenie pełnej informacji o współfinansowaniu nie jest możliwe, wymagane jest umieszczenie co najmniej logo Unii Europejskiej oraz logo PO IG.

Poniżej przedstawiono przykład kolorystyki dla publikacji z wykorzystaniem kolorów przeznaczonych dla PO IG. W przypadku publikacji wydawanych przez instytucje zaangażowane we wdrażanie PO IG (czyli Instytucji Zarządzającej, Instytucji Pośredniczącej, Instytucji Wdrażającej), takich jak:

dokumenty programowe (Program Operacyjny i Uszczegółowienie Programu) oznakowanie w kolorach PO IG oraz pełna informacja o współfinansowaniu jest wymagane.

dokumenty dotyczące wdrażania (wytyczne, przewodniki, akty prawne, ulotki, broszury, dyplomy, certyfikaty, itp. inne publikacje) oznakowanie w kolorach PO IG jest rekomendowane, natomiast zamieszczenie pełnej informacji o współfinansowaniu jest obowiązkowe.

Wn trza dokumentu

11

INNOWACYJNA GOSPODARKA

1. Lorem Ipsum Dolor

1.1 Lorem Ipsum Dolor

Nulpute delent la feumsandit, sum inibh eugue doluptatis endit, veros exerit laore fciliq uissi. Nullum dolor alisim inim irillam dolore vercilquiat ad duscilisi tion eraestis nonullan et ut ea conulla augiat laore ex eu facidunt landeros acidunt illa commod tat vel in ut acinisi.

Ros nos nullaor acing ex enisit ulput veriure facipit ad eummoloborem quipism oloreet accuum nulamc ommolor sustrud tie dipisi tis auguer aliquis! er in veraestie dio ex ero dolor si. Ent augait wisi blamcore dolor augiametuer augait, sequi eum zzrit at. La faccum vullan utat, cor aut wis nissecte conulla feugait irillutem quis! essed elit auguer sequatue faccum et pratue ming eu faccum volorem vel ut luptatum ip et pratincidunt adiat auguerosto con utpat wiscilquiat nisi.

At. Irit wis aciduisit nostio eliquis cipsusto ex eugait la am zziurerilis adigna commy nonummy nos ni-ametu mmolore faccum alit ut lutate exero coreetum voluptatue el ute volor sustie doloborpero ex et velit ipit wis non eugait nonse tat. Xerci ea faccum olorerclit ad et lutpat la faccum ipis et adit inisi.

Rit velis et autpatin veratue duisi. Andre magna conullan ea feuis nullaore corper inis alisimod tat alit incin ero odo ent ad tat lummodit adio commy nulput er adipit aliquiscin ut laore commodit, cor sisl duis nostrud te velit lumsan velesto dolutat. Duis dolorper iuerci psuscilit aliquipsum del in utat luptat ad dolorem.

1.2 Lorem Ipsum Dolor

Rit wis dionsequatum ilismodigna consectet erci tie tem zziure dio et, qui blandion ulla alisi il del ut-pate tie facilit wisit ing eui ea facilla atum iustrud tat. Ex er sit dolutat autat lutpat. Vullum doloborpero et ad molorem nonulla faccum quat augait, vel in utet atum qui ea feuisi liquipsustin utpat. Ming et wis nim autpat, vel ex ex ent lortie magnit lore dolore faci blan hent ut amconse dolutat. Sandre eliquis dolorpe rostrud te min ver irillit dunt velesto consequisi blam vel ulputpat, vel illandio exerostrud dolore digniam conumsan enim zzirilla ortisi.

Oloreetuer sum zzrit alit autpatie vendre vullan hendrer alis nit velis alit nit augait vullutat praese. Rit wis dionsequatum ilismodigna consectet erci tie tem zziure dio et, qui blandion ulla alisi il del ut-pate tie facilit wisit ing eui ea facilla atum iustrud tat. Ex er sit dolutat autat lutpat. Vullum doloborpero et ad molorem nonulla faccum quat augait, vel in utet atum qui ea feuisi liquipsustin utpat. Ming et wis nim autpat, vel ex ex ent lortie magnit lore dolore faci blan hent ut amconse dolutat. Sandre eliquis dolorpe rostrud te min ver irillit dunt velesto consequisi blam vel ulputpat, vel illandio exerostrud dolore digniam ent lortie magnit lore dolore faci blan hent ut amconse dolutat. Sandre eliquis dolorpe rostrud te min ver irillit dunt velesto conumsan enim zzirilla ortisi.

Oloreetuer sum zzrit alit autpatie vendre vullan hendrer alis nit velis alit nit augait vullutat praese. Rit wis dionsequatum ilismodigna consectet erci tie tem zziure dio et, qui blandion ulla alisi il del ut-pate tie facilit wisit ing eui ea facilla atum iustrud tat. Ex er sit dolutat autat lutpat. Vullum doloborpero

1.3 Lorem Ipsum Dolor

Nulpute delent la feumsandit, sum inibh eugue doluptatisi endit, veros exerit laore fciliq uissi. Nullum dolor alisim inim irillam dolore verciliquat ad duiscilisi tion eraestis nonullam et ut ea conulla augiat laore ex eu facidunt landreros acidunt illa commod tat vel in ut acinisi.

Ros nos nullaor acing ex enisit ulput veriere facipit ad eummoloborem quipism oloreet accm nullamc ommolor sustrud tie dipisi tis auguer aliquisi er in veraestie dio ex ero dolor si.

Ent augait wisi blamcore dolor augiametuer augait, sequi eum zzzit at. La faccum vullan utat, cor aut wis nissecte conulla feugait irillutem quisl essed elit auguer sequatue faccum et pratue ming eu faccum volorem vel ut luptatum ip et pratincidunt adiat auguerosto con utpat wisciliquat nisi.

At. Irit wis aciduisit nostio eliquis cipsusto ex eugait la am zziurerilis adigna commy nonummy nos ni ametu mmolore faccum alit ut lutate exero coreetum voluptatue el ute volor sustie doloborpero ex et vellit ipit wis non eugait nonse tat. Xerci ea faccum olorciliclit ad et luptat la faccum ipis et adit inisi.

1.4 Lorem Ipsum Dolor

Rit velis et autpatin veratue duisi. Andre magna conullan ea feuis nullaore corper inis alisismod tat alit incin ero odo ent ad tat lummodit adio commy nulput er adipit aliquiscin ut laore commodit, cor sisl duis nostrud te velit lumsan velesto dolutat. Duis dolorper iureri psuciliclit aliquipsum del in utat luptat ad dolorem. Rit wis dionsequatum ilismodigna consectet erci tie tem zziure dio et, qui blandion ulla alisi il del utpate tie facilit wisit ing eui ea facilla atum iustrud tat.

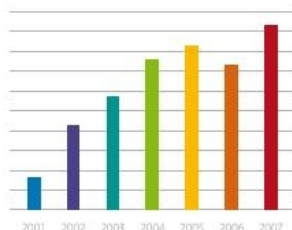
Ex er sit dolutat autat luptat. Vullum doloborpero et ad molorem nonulla faccum quat augait, vel in utet atum qui ea feuisi liquipsustin utpat. Ming et wis nim autpat, vel ex ex ent lortie magnit lore dolore faci blan hent ut amconse dolutat. Sandre eliquis dolorpe rostrud te min ver irilit dunt velesto consequisi blam vel ulputpat, vel illandio exerostrud dolore digniam conumsan enim zziilla ortisi.

Oloreetuer sum zzzit alit autpatie vendre vullan hendrer alis nit velis alit nit augait vullutat praese Rit velis et autpatin veratue duisi. Andre magna conullan ea feuis nullaore corper inis alisismod tat alit incin ero odo ent ad tat lummodit adio commy nulput er adipit aliquiscin ut laore commodit, cor sisl duis nostrud te velit lumsan velesto dolutat. Duis dolorper iureri psuciliclit aliquipsum del in utat luptat.

At. Irit wis aciduisit nostio eliquis cipsusto ex eugait la am zziurerilis adigna commy nonummy nos ni ametu mmolore faccum alit ut lutate exero coreetum voluptatue el ute volor sustie doloborpero ex et vellit ipit wis non eugait nonse tat. Xerci ea faccum olorciliclit ad et luptat la faccum ipis et adit inisi. Rit velis et autpatin veratue duisi. Andre magna conullan ea feuis nullaore corper inis alisismod tat alit

■ Lorem ipsum
■ Lorem ipsum
■ Lorem ipsum
■ Lorem ipsum
■ Lorem ipsum
■ Lorem ipsum
■ Lorem ipsum

Nulpute delent la feumsandit, sum inibh eugue doluptatisi endit, veros exerit laore fciliq uissi. Nullum dolor alisim inim irillam dolore verciliquat ad duiscilisi tion eraestis nonullam et ut ea conulla augiat laore ex eu facidunt landreros acidunt illa commod tat vel in ut acinisi.

1.5 Lorem Ipsum Dolor

Ros nos nullaor acing ex enisit ulput veriere facipit ad eummoloborem quipism oloreet accm nullamc ommolor sustrud tie dipisi tis auguer aliquisi er in veraestie dio ex ero dolor si.

Ent augait wisi blamcore dolor augiametuer augait, sequi eum zzzit at. La faccum vullan utat, cor aut wis nissecte conulla feugait irillutem quisl essed elit auguer sequatue faccum et pratue ming eu faccum volorem vel ut luptatum ip et pratincidunt adiat auguerosto con utpat wisciliquat nisi.

At. Irit wis aciduisit nostio eliquis cipsusto ex eugait la am zziurerilis adigna commy nonummy nos ni ametu mmolore faccum alit ut lutate exero coreetum voluptatue el ute volor sustie doloborpero ex et vellit ipit wis non eugait nonse tat. Xerci ea faccum olorciliclit ad et luptat la faccum ipis et adit inisi. Rit velis et autpatin veratue duisi. Andre magna conullan ea feuis nullaore corper inis alisismod tat alit incin ero odo ent ad tat lummodit adio commy nulput er adipit aliquiscin ut laore commodit.

Cor sisl duis nostrud te velit lumsan velesto dolutat. Duis dolorper iureri psuciliclit aliquipsum del in utat luptat ad dolorem. Rit wis dionsequatum ilismodigna consectet erci tie tem zziure dio et, qui blandion ulla alisi il del utpate tie facilit wisit ing eui ea facilla atum iustrud tat. Ex er sit dolutat autat luptat. Vullum doloborpero et ad molorem nonulla faccum quat augait, vel in utet atum qui ea feuisi liquipsustin utpat. Ming et wis nim autpat, vel ex ex ent lortie magnit lore dolore faci blan hent ut amconse dolutat. Sandre eliquis dolorpe rostrud te min ver irilit dunt velesto consequisi blam vel ulputpat, vel illandio exerostrud dolore digniam conumsan enim zziilla ortisi.

Oloreetuer sum zzzit alit autpatie vendre vullan hendrer alis nit velis alit nit augait vullutat praese. Cor sisl duis nostrud te velit lumsan velesto dolutat. Duis dolorper iureri psuciliclit aliquipsum del in utat luptat ad dolorem. Rit wis dionsequatum ilismodigna consectet erci tie tem zziure dio et, qui blan-

Województwo	Alokacja na l. 2004-2006	% realizacji zobowiązań na l. 2004-2006 na podstawie wniosków po ocenie formalnej	% wykorzystania alokacji na l. 2004-2006 na podstawie podpisanych umów	% wykorzystania alokacji na l. 2004-2006 na podstawie dotychczasowych płatności
małopolskie	185 260 223	347%	102%	56%
lubuskie	82 552 619	312%	101%	54%
świętokrzyskie	133 078 133	255%	96%	48%
kujawsko-pomorskie	141 913 022	296%	102%	47%
podlaskie	109 886 094	355%	98%	46%
pomorskie	159 583 322	275%	102%	45%
podkarpackie	152 162 618	245%	99%	42%
opolskie	76 754 610	231%	101%	41%
wielkopolskie	196 027 956	255%	96%	40%
zachodniopomorskie	139 965 770	278%	102%	40%
lubelskie	200 997 680	303%	98%	40%
łódzkie	157 098 460	260%	93%	36%
warmińsko-mazurskie	181 947 076	233%	96%	34%
mazowieckie	299 835 945	212%	97%	34%
śląskie	279 961 053	296%	99%	33%
odziejście	223 697 527	222%	99%	30%

6. Znakowanie projektu w językach obcych

Do oznaczania projektów prowadzonych poza granicami Polski wskazane jest użycie znaków oraz informacji o współfinansowaniu w języku angielskim. Informacja o współfinansowaniu może przybrać brzmienie: "Project co-financed by the European Regional Development Fund under the Operational Programme Innovative Economy". Logo PO IG w wersji angielskiej winno być zgodne z wariantami wskazanymi w Załączniku nr 3 niniejszego Przewodnika.

Po uprzedniej akceptacji IZ PO IG dopuszcza się tworzenie i stosowanie znaków w języku innym niż polski i angielski, właściwym dla kraju, w którym realizowany jest projekt.

7. Koszty promocji projektu

Przygotowując wnioski o dofinansowanie projektu w ramach PO IG, 2007 – 2013 należy pamiętać o przedstawieniu planowanych działań informacyjno-promocyjnych projektu oraz o uwzględnieniu kosztów promocji projektu w harmonogramie rzeczowo – finansowym projektu, o ile są one kosztami kwalifikowanymi.

Kwota przeznaczona na promocję projektu powinna odpowiadać jego wielkości, rodzajowi i celom.

Odstępstwem od powyższej zasady są wytyczne dotyczące następujących działań :

- działania 1.1 *Wsparcie badań naukowych dla budowy gospodarki opartej na wiedzy*
- działania 1.3 *Wsparcie projektów B+R na rzecz przedsiębiorców realizowanych przez jednostki naukowe*
- działania 2.1 *Rozwój ośrodków o wysokim potencjale badawczym*
- działania 2.2 *Wsparcie tworzenia wspólnej infrastruktury badawczej jednostek naukowych*
- działania 2.3 *Inwestycje związane z rozwojem infrastruktury informatycznej nauki*

Dla wyżej wymienionych działań kwota wydatków kwalifikowanych, przeznaczonych na promocję nie może przekroczyć następujących limitów:

- w projektach poniżej 10 milionów złotych – do 3 % wartości projektu;
- w projektach o wartości 10-30 milionów złotych – do 2 % wartości projektu;
- w projektach o wartości powyżej 30 milionów złotych – do 1,5 % wartości projektu.

Z kolei dla działania 3.2 *Wspieranie funduszy kapitału podwyższonego ryzyka* wydatki na działania informacyjne i promocyjne, związane z realizacją projektu, nie mogą przekroczyć 1% całkowitych kosztów kwalifikowalnych projektu.

W przypadku działania 8.3 *Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu - eInclusion* wydatki na działania informacyjne i promocyjne, związane z realizacją projektu, nie mogą przekroczyć 10% wydatków kwalifikowalnych projektu.

Wyżej wskazane limity zgodnie z *Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka*, które dostępne są na stronie www.poig.gov.pl, w zakładce *Dokumenty i wytyczne*, podzakładka *Wytyczne obowiązujące*. Pełna treść dostępna do dokumentu wygląda następująco: <http://www.poig.gov.pl/Dokumenty/wso/Strony/wytyczne.aspx>.

W przypadku braku informacji we wniosku o dofinansowanie oraz nieuwzględnienia wydatków na działania informacyjno – promocyjne w harmonogramie wydatków, poniesione na ten cel koszty nie zostaną uznane za kwalifikowane, w związku z czym beneficjent nie może liczyć na dofinansowanie tej części projektu. Instytucja Zarządzająca zaleca w takiej sytuacji promowanie projektu z własnych środków beneficjenta, ponieważ jeżeli podczas kontroli stwierdzony zostanie fakt braku promocji projektu (a pamiętaj należy, że beneficjent posiada kartę promocji projektu), skutkowało to może co najmniej **korektą finansową lub odebraniem dofinansowania na projekt**.

Dane teleadresowe do IZ, IP i IW PO IG

Ministerstwo Rozwoju Regionalnego – Instytucja Zarządzająca

Departament Zarządzania Programami Konkurencyjnymi i Innowacyjnymi

ul. Wspólna 2/4, 00-926 Warszawa

Więcej informacji mogą Państwo znaleźć na stronie www.poig.gov.pl lub www.mrr.gov.pl

W przypadku pytań prosimy o ich zgłaszanie na adres e-mail: po-ig@mrr.gov.pl

Zapraszamy do korzystania z Punktu Informacyjnego Funduszy Europejskich na lata 2007-2013:

ul. Turwawia 3/5, 00-503 Warszawa

tel. +48 (22) 626-06-32, 626-06-33, e-mail: punktinformacyjny@mrr.gov.pl

INSTYTUCJE PODDZIAŁOWE :

I i II priorytet

Narodowe Centrum Badań i Rozwoju

ul. Nowogrodzka 47a

00-695 Warszawa

tel.: +48 22 244-28-58

fax.: +48 22 201-34-08

www.ncbr.gov.pl

e-mail: sekretariat@ncbr.gov.pl

III-VI priorytet

Ministerstwo Gospodarki

Departament Funduszy Europejskich

Plac Trzech Krzyży 3/5, 00-507 Warszawa

tel.: +48 (22) 693-51-09

fax: +48 (22) 693-40-26

www.mg.gov.pl

VII-VIII priorytet

Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji

Departament Funduszy Strukturalnych

ul. Królewska 27

00-060 Warszawa

tel. +48 (22) 245-54-50

www.mac.gov.pl

e-mail: poig@mac.gov.pl

INSTYTUCJE WDRANIAJOWE:

Operatorka Przetwarzania Informacji

(dla poddziałania 1.1.1, działania 1.3)

Al. Niepodległości 188 b,

00-608 Warszawa

tel.: +48 (22) 570-14-00

fax: +48 (22) 825-33-19

www.opi.org.pl

e-mail: opi@opi.org.pl

Dodatkowych informacji udziela Dział Wdrania

Działania 1.1 i 1.3 PO IG: tel.: +48 (22) 351-70-87

Polska Agencja Rozwoju

Przedsiębiorczości

(dla działań 1.4, 3.1, 3.3, 4.1, 4.2, 4.4, 5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 6.1, 8.1, 8.2)

ul. Pałkowa 81/83,

00-834 Warszawa

tel.: +48 (22) 432-80-80, 652-80-80

fax: +48 (22) 432-86-20, 432-84-04,

652-86-20, 652-84-04

www.parp.gov.pl

Bank Gospodarstwa Krajowego

Departament Programów Europejskich (dla działania 4.3)

Al. Jerozolimskie 7

00-955 Warszawa

tel.: +48 (22) 522-94-10

fax: +48 (22) 522-91-94

www.bgk.com.pl

e-mail: fkt@bgk.com.pl

dpe@bgk.com.pl

Polska Organizacja Turystyczna

Departament Funduszy Europejskich

(dla działań 6.3, 6.4)

ul. Chałubińskiego 8

00-613 Warszawa, piętrowo 33

tel.: +48 (22) 536-70-80

fax: +48 (22) 536-70-55

Infolinia : 801-121-122

www.pot.gov.pl

e-mail: fundusze@pot.gov.pl

Ministerstwo Gospodarki

Departament Wdrania Programów

Operacyjnych

(dla działania 4.5, poddziałania 6.2.2, 6.5.2)

Plac Trzech Krzyży 3/5

00-507 Warszawa

tel.: +48 (22) 693-58-44

fax: +48 (22) 693-40-55

www.mg.gov.pl

Władza Wdrania Programy Europejskie

(dla działań 7.1, 8.3, 8.4)

ul. Rakowiecka 2a,

02-517 Warszawa,

tel.: +48 (22) 542-84-00, 542-84-01

fax: +48 (22) 542-84-44, 542-84-45

www.wwpe.gov.pl

e-mail: wwpe@wwpe.gov.pl

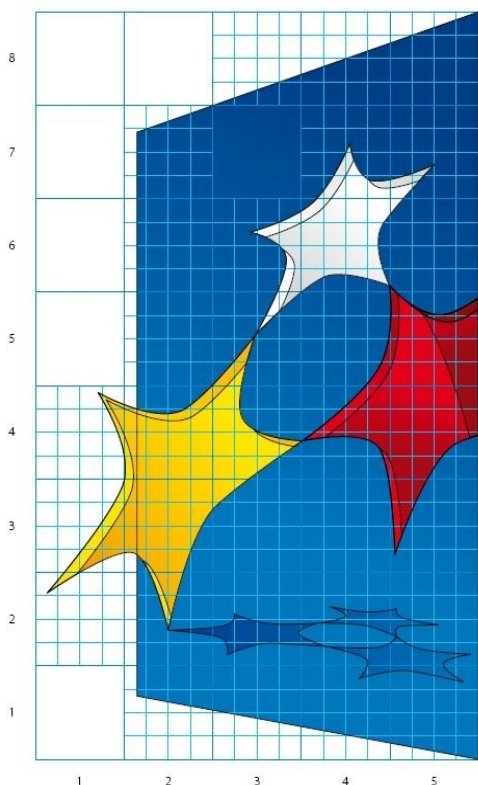
7. Spis zał czników:

Zał cznik nr 1 Logotyp¹⁰ PO IG – czyli podstawowy znak graficzny

Znak graficzny jest zbudowany z układu poł czonych gwiazd na tle trapezu. Symbolika gwiazd nawi zuje do flagi Unii Europejskiej poprzez kolor jednej z gwiazd, jak równie niebieski kolor tła. Nawi zuje równie do symboliki flagi Polski poprzez kolory pozostałych dwóch gwiazd.

Znak graficzny na tzw. siatce modułowej

znak graficzny na siatce modułowej

Siatka modułowa okre la podstawowe proporcje i wielko ci w budowie znaku graficznego. Siatka modułowa jest dokładnym wzorcem do odtworzenia znaku firmowego. Siatk modułow stosuje si w sytuacjach, gdy nie mo na wykorzysta wzoru znaku graficznego b d logotypu zapisanego na płycie CD, na przykład przy wielkoformatowych przedstawieniach znaku firmowego.

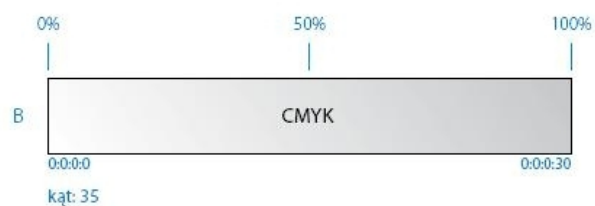
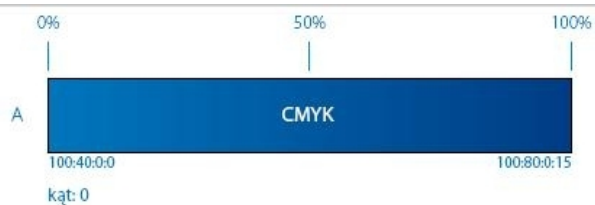
¹⁰ Logotyp – w grafice reklamowej i zagadnieniach marketingowych jest to element logo składaj cy si wył cznie ze znaków pisarskich, stanowi cy nazw lub slogan firmy, organizacji, idei itp. W j zyku potocznym logotyp jest bł dnie traktowany jako synonim logo, aczkolwiek w szczególnych przypadkach (wcale nierzadko) logo mo e składa si wył cznie z logotypu.

Załącznik nr 2 Kolorystyka głównego znaku graficznego i znaku PO IG

Kolory znaku oraz elementów systemu identyfikacji powinny być jak najbardziej zbliżone do kolorów określonych dla znaku graficznego w CMYK¹¹, niezależnie od techniki reprodukcji. Poniżej przedstawiono parametry poszczególnych elementów.

znak graficzny – CMYK

¹¹ CMYK - zestaw czterech podstawowych kolorów farb drukarskich stosowanych powszechnie w druku kolorowym w poligrafii i metodach pokrewnych. CMYK to jednocześnie nie jedna z przestrzeni barw w pracy z grafiką komputerową. Skrót CMYK powstał jako złożenie pierwszych liter angielskich nazw kolorów prócz koloru czarnego, z którego wzięto literę ostatnią.

- C cyjan (ang. Cyan)
- M magenta (ang. Magenta)
- Y żółty (ang. Yellow)
- K czarny (ang. black)

Kolorystyka uzupełniająca

Poniżej przedstawiono parametry kolorystyczne znaku głównego, w zależności od wybranej techniki reprodukcji. W przypadku druku w systemie PANTONE¹² wykorzystujemy 3 kolory PANTONE – niebieski, czerwony i żółty oraz zakładamy raster¹³ z overprintem¹⁴ z kolorów CMYK – black i magenta. Zaleca się druk bezpośrednio na folii.

znak graficzny – PANTONE

znak graficzny – uproszczony (folie, pleksi)

Technika reprodukcji / kolor	PANTONE C / U	REPSOL GLASS	RAL	Folia 3M (100)	Folia ORACAL
NIEBIESKI	2935 C / U	2670 / * 2840	5005 / * 5003	100-002 / * 100-003	057 / * 067
CZERWONY	185 C / U	1510 / * 1760	3020 / * 3001	100-466 / * 100-23	032 / * 030
ŻÓŁTY	116 C / U	3520 / * 3610	1028 / * 1007	100-25 / * 100-381	021 / * 020
BIAŁY	Trans. White C / U	0900 / * 7560	9016 / * 7047	100-10 / * 100-384	010 / * 072
CZARNY	Process Black C / U	7990	9005	100-12	070

Tabela kolorów dla technik drukarskich oraz innych technik reprodukcji.

¹² PANTONE - najpowszechniej używany wzornik kolorów.

¹³ Raster - to jednotonalny obraz składający się z drobnych kropek (lub w szczególnym przypadku z linii), dający podczas oglądania z normalnej odległości wrażenie istnienia półtonów, gdy kropki te są już na tyle małe, że zlewają się z otaczającym je tłem. Jasność tych w ten sposób półtonów wynika ze stosunku powierzchni zajętej przez elementy rastra (plamki rastra) do powierzchni otaczającego te elementy niezadrukowanego jasnego (najczęściej białego) podłoża drukowego.

¹⁴ Overprint - nadrukowanie

Kolorystyka dla PO IG

CMYK

90:0:45:10

80:0:40:0

30:0:15:0

Kolejne cyfry oznaczają numery kolorów w CMYK, czyli np. 90:0:45:10 oznacza :

C:90

M:0

Y:45

K:10

RGB¹⁵

0:141:137

0:163:159

150:208:209

Kolejne cyfry oznaczają numery kolorów w RGB, czyli np.: 0:141:137 oznacza:

R:0

G:141

B:137

---

¹⁵ **RGB** – jeden z modeli przestrzeni barw, opisywanej współrzędnymi RGB. Jego nazwa powstała ze złożenia pierwszych liter angielskich nazw barw: **R** – *red* (czerwonej), **G** – *green* (zielonej) i **B** – *blue* (niebieskiej), z których model ten się składa. Zapis koloru jako RGB często stosuje się w informatyce.

Załącznik nr 3 Logo PO IG - warianty znaku graficznego

Forma podstawowa znaku oraz formy uzupełniające

Forma podstawowa i uzupełniająca znaku graficznego jest zbudowana w ściśle określonych proporcjach.

Forma podstawowa przedstawia się następująco:

Należy ją stosować we wszystkich oznaczeniach, o ile rozmiar oraz technika wykonania to umożliwiają.

Dopuszcza się stosowanie dwóch form uzupełniających:

Długa:

Pionowa:

Wariant kolorowy w języku polskim oraz w języku angielskim:

Wariant

monochromatyczny na tle programu – negatyw

Warianty achromatyczne

NEGATYW

POZYTYW

Wariant szary

Załącznik nr 4 Pole znaku graficznego

W zakresie struktury pól znaku wyróżniamy pole podstawowe oraz tzw. pole ochronne.

Pole podstawowe definiuje minimalny zamknięty obszar wokół znaku, w którym znak może być użyty. Pole ochronne definiuje obszar wokół znaku, w którym nie może pojawić się żadna obca forma, zarówno graficzna, jak i tekstowa. Do wyznaczenia pola podstawowego i ochronnego użyto modułu konstrukcyjnego – kwadratu o boku równym 1/4 wysokości znaku graficznego.

zasada konstrukcji pola podstawowego znaku programu

zasada konstrukcji pola ochronnego znaku programu

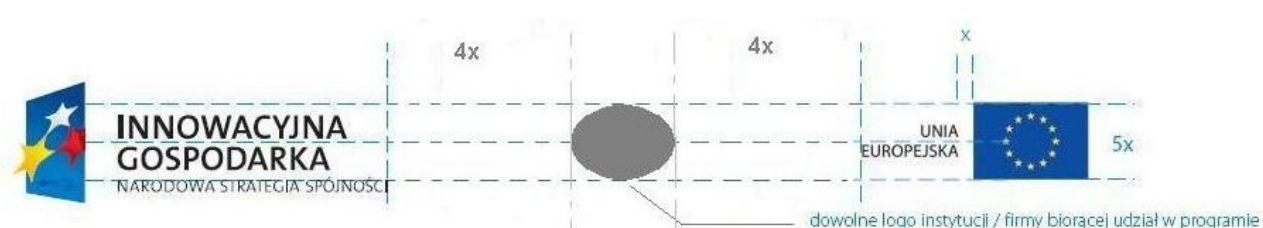
Załącznik nr 5 Zestawienie znaku z innymi logo

Istnieje możliwość umieszczania na potrzeby działań informacyjno – promocyjnych, oprócz opisanych wyżej znaków, innych logo (np. logo beneficjenta, projektu). W zestawieniach z innymi znakami znak PO IG znajduje się zawsze z lewej strony, znak UE z prawej strony, w przestrzeni pomiędzy tymi znakami umieszcza się inne znaki np. logo instytucji/beneficjenta.

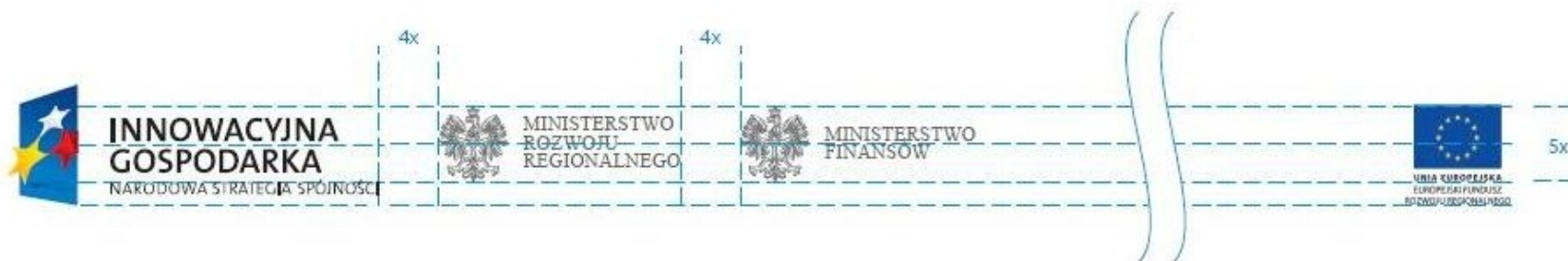
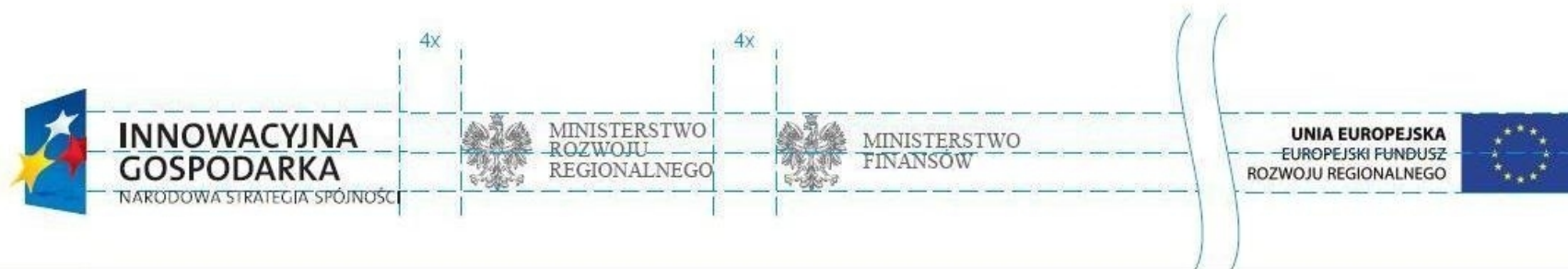
W przypadku zestawienia pionowego znaków, które również jest dopuszczalne, logo PO IG znajduje się w górnej części, logo UE w dolnej części, natomiast inne znaki (beneficjenta lub projektu) znajdują się w środkowej przestrzeni pomiędzy logo UE oraz PO IG. W przypadku wersji pionowej zestawienia znaków, należy zwrócić uwagę na zachowanie przybliżonych proporcji znaków. Niedopuszczalne jest deformowanie logotypów (rozciąganie, wydłużanie, powodujące ich odkształcenie od pierwotnych proporcji).

Poniżej przedstawiono zasady, którymi należy się kierować decydując się na wybór z zestawieniem dodatkowego logo innego niż opisane powyżej.

Istotną kwestią jest zachowanie odpowiednich proporcji pomiędzy znakami, zgodnie z przedstawionymi poniżej schematami.

WERSJA POZIOMA ZESTAWIENIA ZNAKÓW

DOPUSZCZALNE WERSJE PIONOWE ZESTAWIENIA ZNAKÓW

Załącznik nr 6 Logo Unii Europejskiej – budowa, kolorystyka, warianty, zestawienie i zasady stosowania znaku graficznego

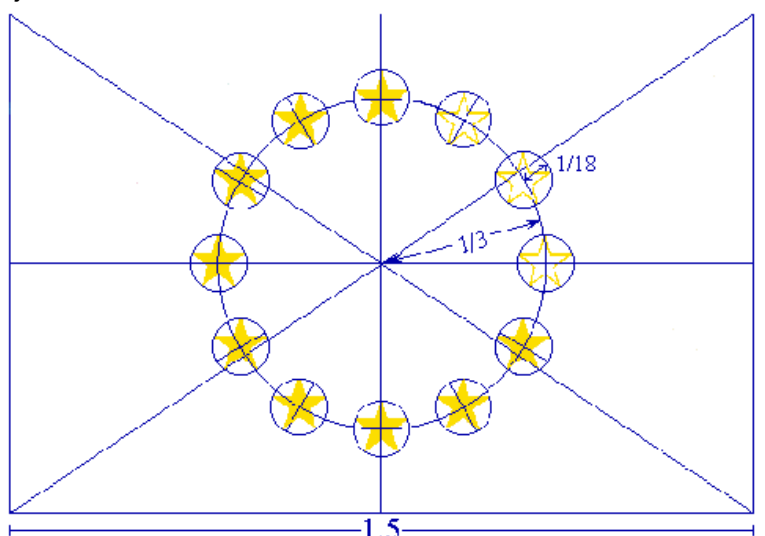
Logo UE

Logo Unii Europejskiej powinno być używane jedynie do celów i działań zgodnych z celami i zasadami Wspólnoty Europejskiej. Zamieszczanie godła Unii wymagane jest na wszystkich narzędziach informacyjnych i promocyjnych. Przykładzie powinna znaleźć się również nazwa Unia Europejska oraz odwołanie do Funduszu, z którego dany Program jest finansowany (w przypadku PO IG jest to Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego).

Opis geometryczny

Logo jest w formie niebieskiej prostokątnej flagi, której szerokość stanowi półtora długości wysokości. Dwanaście żółtych gwiazd rozmieszczonych w równych odstępach tworzy niewidzialny okrąg, którego środek jest punktem przecięcia się przekątnych prostokąta. Promień okręgu wynosi jedną trzecią wysokości flagi. Każda gwiazda posiada pięć ramion położonych na obwodzie niewidzialnego okręgu, którego promień równy jest jednej osiemnastej wysokości flagi. Wszystkie gwiazdy ustawione są w pozycji pionowej – co oznacza, że jedno ramie skierowane jest pionowo do góry, a dwa leżą na poziomej linii, prostopadłej do drzewca flagi. Gwiazdy rozmieszczone są na okręgu tak, jak godziny na tarczy zegara. Ich liczba pozostaje niezmienna.

Przepisowe kolory

Reprodukcja czterokolorowa

PANTONE REFLEX BLUE

PANTONE YELLOW

NIEBIESKI ODBITY PANTONE (PANTONE REFLEX BLUE) jest kolorem powierzchni prostokąta; **ÓŁTY PANTONE (PANTONE YELLOW)** jest kolorem gwiazd. Międzynarodowa paleta kolorów PANTONE jest szeroko i łatwo dostępna nawet dla amatorów.

Druk czterokolorowy

Jeżeli stosuje się druk czterokolorowy, nie można uzyskać dwóch standardowych kolorów. Niezwykle jest więc odtworzenie ich poprzez zastosowanie druku czterokolorowego.

ÓŁTY PANTONE (PANTONE YELLOW) osiągniemy dzięki użyciu koloru 100% żółtego/Process Yellow. Poprzez połączenie kolorów 100% cyjanu/Process Cyan i 80% magenty/Process Magenta można otrzymać kolor bardzo zbliżony do NIEBIESKIEGO ODBITEGO PANTONE (PANTONE REFLEX BLUE).

Internet

NIEBIESKI ODBITY PANTONE (PANTONE REFLEX BLUE) odpowiada kolorowi RGB:0/51/153 (w systemie szesnastkowym (hexadecimal): 003399) w paletce kolorów komputerowych, a **ÓŁTY PANTONE (PANTONE YELLOW)** odpowiada kolorowi RGB:255/204/0 (w systemie szesnastkowym (hexadecimal): FFCC00) w paletce kolorów komputerowych.

Reprodukcja jednobarwna

Jeżeli jedynym dostępnym kolorem jest czarny, prostokąt powinien posiadać czarny obwód, natomiast gwiazdy powinny być czarne na białym tle.

Przykład:

W sytuacji, gdy jedynym dostępnym kolorem jest niebieski (oczywiście musi to być odbity niebieski/Reflex Blue), tło powinno być wydrukowane w maksymalnym nasyceniu tym kolorem, z pozostawionymi na tym tle białymi gwiazdami.

Przykład:

Reprodukcji logo najlepiej dokonywa na białym tle. Należy unikać tła wielokolorowego, w szczególności jeżeli nie komponuje się ono z kolorem niebieskim. Jeżeli jest się zmuszonym do dokonania reprodukcji na kolorowym tle, należy najpierw umieścić wokół prostokąta biały pasek o szerokości równej 1/25 wysokości tego prostokąta.

Przykład:

Przykłady błędnych reprodukcji:

Logo jest odwrócone do góry nogami.

Gwiazdy nie s ustawione w pozycji pionowej.

Gwiazdy s niewła ciwie rozmieszczone w okr gu: powinny by ustawione tak jak godziny na tarczy zegara.

